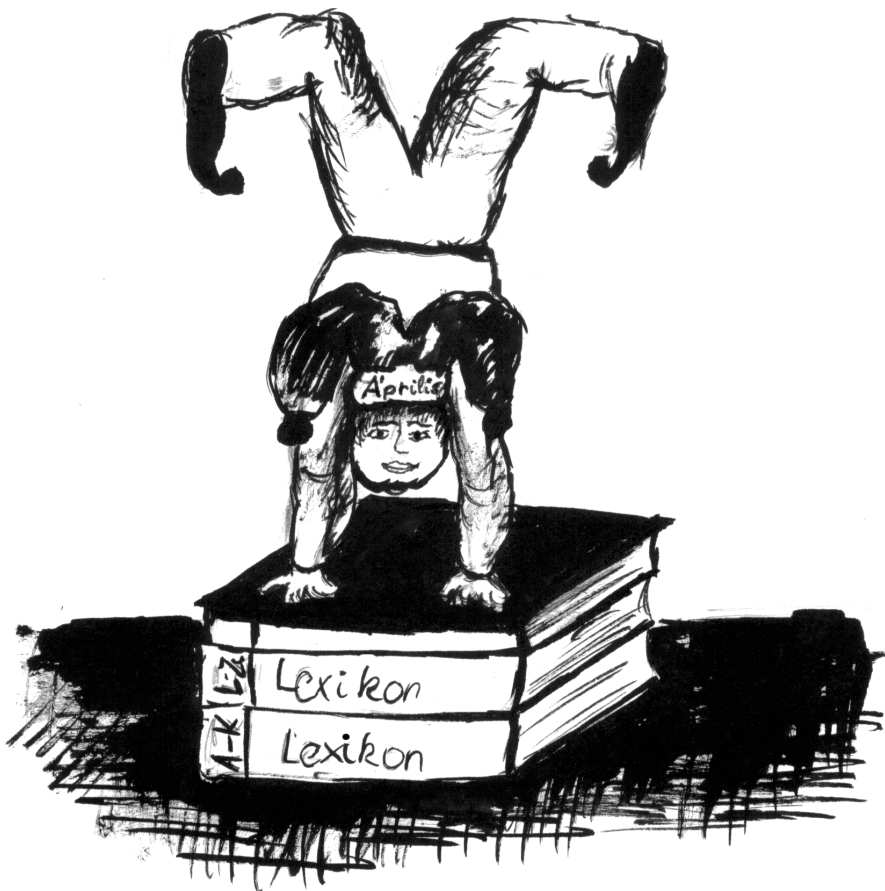

1999. április

II. évfolyam, 3. szám

A sokoldalú papírhajó

Fregatt Diaklap

KEDVES OLVASÓ!

A minap kísértésbe estem, hogy 50 Ft-ért eladjam a tojásaimat. Mind a kettőt. Az alkalmi üzletet a tesóm ajánlotta, ugyanis másfél délutánnyi fáradságos alkotói munka árán sem sikerült elfogadható minőségű húsvéti tojásokat festenie. Az egyszerűek foltosak, a mintásak pedig maszatosak lettek. A tesómnak ekkor váratlan ötlete támadt: megveszi tőlem a hétfői szerzeményeimet, hogy jövőre ne kelljen festéssel bajlódnia. Az anyagi kísértés óriási volt, de ellenálltam. Továbbra is ragaszkodom a tojásaimhoz.

Akinek hasonló súlyos dilemmái vannak (voltak), írja meg újonnan induló *Lelki tanácsadás* rovatunkba. És most, vízre a Fregattal! –Szabó Péter

Napló

nétfő keddcyardo sütőtörtő pántek szombat vasárnap..

Rózsa Dávid

SPLEEN

Tavaszz van! gyönyörű!

A nap tüze, látod, a fürge diákat a hegyre kicsalta: a csúcsra kiállt. Csengve, nevetve kibuggyan a kedve s egy ős evoét a fénybe kiállt.

Áprily. Március-április. Gyönyörű az idő. Süt a nap, csicseregnek a madarak, bárányfelhők másznak az égen.

Banális közhely. Lerágott csont. Minden túl van lihegve.

És dobszó és zene nélkül haladva hosszú egyhangú gyászmenet vonul lelkemen át, zokog a tört Remény, és a zsarnoki Bosszú koponyámba üti fekete zászlaját.

Baudelaire. Spleen.

Csöng a telefon: kéne huszonnyolc cikk, ugye, vállalod? Hogyne, sőt. Köszönöm a bizalmat.

Napló. Most mit írjak? Hogy itt a tavasz, és nem örülök neki? Hogy nézem a CNN-t, és látok egy irdatlan mezőt Macedónia határán, és látok hetvenezer albánt a szabad ég alatt – mit írjak? Középkorú nő: „No

food. No drink. What can I do with my children?” Budapesten tüntetők. Nincsenek sokan. Dühösek. Mellkasukon fehér papír céltáblával: *Target*. (Eszembe jut az Egri csillagok: „Lőjete! Ide lőjete!”)

Gyönyörű tavasz.

Égő városközpont. Szétlőtt híd. Otthontalanok.

XX. század. Civilizáció.

Bravó. Éljen a humanizmus!

Most mit írjak? Nem, nem lesz világháború. Á! Ki van zárva.

Majd ez az ügy is elrendeződik valahogy, persze.

Ja. Tényleg, annyi hely van még a világon, ahol lehet rendőrködni. Nem? Akkor mit izgulunk? Volt már ilyen, lesz is még. Persze, emberek vagyunk. Nem kell mindenből ügyet csinálni.

Hál' istennek. Megnyugodtam.

Gyönyörű, bárányfelhős, közhelyes tavasz. Nyoma sincs a byronizmusnak. . . . *s zeng – ugye zeng, ugye zeng a szíved?*

ApróHIRDETÉS

A R. Rezeda rágalomhadjárata ellenére nincs nálam megbízhatóbb munkatárs.

–*a számítógép*

PTS! Lógsz nekem egy fagyival. Ha nem egyenlíted ki a tartozást, beszüntetem a munkát, és azt te nem fogod megköszönni, csak az olvasók.

Kedves ismeretlen! Előbb add be a 47 cikket, amit ígértél. Határidő holnap 7:30. Megjegyezted? Inkább írd fel, mert ha elfelejtetted az suxx, és irgumburgum lesz.

–*pts*

Violetta! Még egyszer elismerésem.

Olcsó tüzelőanyag rendelhető „megmaradt számok” jeligére. Név és cím a szerkesztőségben. (Számok a szekrényemben.)

Elvesztettem józan ítélőképességem. A becsületes megtalálónak felajánlom a rózsadombi lakásunk tulajdonjogát.

Keresem azt, aki miatt napok óta nem tudok aludni, folyton csak rá gondolok. Te jóképű, délceg, szívemnek oly kedves matek feladatgyűjtemény! Melyik padban felejtettelek?

Keresem azt a (lehetőleg) ellenkező nemű apróhírdetőt, aki jóképű, délceg, szívének kedves társat keres. Igény szerint keresztnevemet Matekra változtatom.

Lucának és Timinek üzenem, hogy a pénz beszél, a kutya meg csak. . .

Diáktársaim! Szeretném ünnepélyesen bejelenteni, hogy nem leszek úrhajós.

Péntek esténként a Fáklya klub–Érd útvonalon egy ámokfutó trabantos száguldozik. Óvakodjatok tőle! (Szerencsére az iskola felé csak ritkán jár.)

Kedves mindenki, akinek nem üzen senki! Nektek kívánok minden jót!

Kipp, kopp, köveznek, itt van a tavasz.

És azt már mondtam, hogy atomfizikus se leszek?

Azt szeretném tudni, hol vehetem fel a DÖK számára kiutalt félmillió forintot? Ha lehet, kis címletekben, még ma.

Veszélyes vírus pusztít a számítépteremben! A katasztrófa azonban megelőzhető, ha a billentyűzethez gumikesztyűben nyúltok, és a floppy lemezt 60°-on alaposan kimossátok. Érdemes továbbá minden pénteken és tizenharmadikán messzire elkerülni a fent említett helyiséget. A legjobb, ha egyáltalán feléje se néztek.

Gurbic! Kapcsolj rá, mert ezúttal nem elég, ha csak öt szót fejtesz meg a Gordiuszban.

Iksz-aktak

Bernáth Andi

Egy fiatal lány elszökik hazulról, nem bírja elviselni az otthoni bezártságot, szürke életet. Találkozik egy vadással az erdőben, megismerkednek, majd a vadász a kastélyába viszi. Kiderül, hogy egy igen rangos emberrel találkozott. Közben egy estélyen bejelentik, hogy a fiú, Wils, házasodni készül, persze nem főhősnőnk, Mariah-t veszi el, hanem mást választott már magának.

A lány nem érti, miért hozta akkor őt ide, ha ilyen komoly szándékai vannak valaki mással. Hajnalban hazaszökik. Persze otthonléte óta hosszú évek teltek el. A fiú utána megy, megkeresi őt. Mariah-t otthon apja halálhírével fogadják. A fiú megtalálja Mariah-t, majd éjjel kísétál az erdőbe, és a vihar közepette próbál a két lány közül választani. Közben rablók támadják meg. Mariah a megmentésére siet, de ő esik áldozatul a nyílveszőnek. Végül...

A BÍBORKŐ, X. FEJEZET

– Olvasd már tovább, Johnny! Miért hagytad abba? – kérdezte az alig nyolc éves Kate.

– Nézd! – kiáltott Johnny, s rámutatott a könyv egyik lapjára. – Itt teljesen más írással folytatódik, mint ahogy az előbb volt írva.

– Tényleg! Vajon miért? – kérdezte a mit sem sejtő Kate.

Lépések hallatszottak a lépcsőn.

– Pszt! A nagypapit felébresztettük. Bújjunk gyorsan az ágy alá! – javasolta a kis Johnny.

– ÁÁ – morgott már messziről a nagypapa. – Hát ti meg mit kerestek itt? Nem megtiltottam nektek, hogy betegétek ebbe a szobába a lábatokat?

A két csodálkozó szempár kikukucskált az ágy alól, s azon tűnődött, hogy hogyan vette őket észre a nagypapa, hiszen olyan jó kis búvóhelyet találtak.

– Ne haragudj ránk, nagypapa! – szólt bűnét megbánó szemekkel a kis Kate.

– Találtunk egy érdekes könyvet – csusszant elő az ágy alól Johnny –, de nem értjük egészen.

A nagypapa lassan, remegő térdekkel leült az ágy szélére. A kis Kate cukorkától ragacsos kezével odaadta neki a vaskos könyvet. A nagypapa elkomorodott arccal vette a kezébe a poros, régi tárgyat. Sáros volt. Látszott rajta, hogy az idő nagyon megviselte már. Könnybelábadt szemekkel nyitotta fel a könyv borítóját, s elkezdett mesélni a gyerekeknek, akik tágra nyílt szemekkel itták a nagypapa szavait.

– Igen, itt valóban megváltozott a könyvben az írás.

– Wils, drágám, kész az uzsonna. Gyere, szívem!

– Jól van, megyek mindjárt, Stephany kedves! – válaszolt „főnökének” a nagypapa, és így folytatta:

– Ez itt, az én írásom. Ezzel a Mariah nevű lánnyal én találkoztam. Én voltam az a szerencsétlen, akit a rablók megtámadtak. Ez a könyv az ő naplója volt. Csodálatos egy teremtés volt a lelkem – nézett bele a könyvbe a nagypapa, és remegő öreg hangján így folytatta:

– Akkor már, tudjátok, a nagymamával az esküvőnket tervezgettük. Ám ez a lány felkavart bennem mindent. Amiben oly szilárdan hittem, azt is megkérdőjelezte. Azon az estén nem tudtam kettőjük közt dönteni. Ám, látjátok, a jó Isten mindent elrendezett. Gondoljatok bele, mi lenne, ha a nagymamátok nem tudna olyan finom süteményeket csinálni, mint Stephany? Mi lenne veletek, kicsikéim? – tréfálkozott a nagypapa, s magához szorította két kis unokáját.

– Rossz belegondolni, hogyha azon az éjszakán nem indul a keresésemre, nem ugrik elélem, engem talál el a nyílvevő. Az életemet köszönhetem neki. Halála pillanatában, mikor a hatalmas nyílvevő testébe fúródott, a szívéhez szorította ezt a könyvet. Karjaimban tartottam a gyöngye leányt, s a Bóborkő, kezéből a földre hullott... Most már szülei és testvére mellett nyugszik, s lelke megtalálta az örök nyugalmat.

— Vége —

–Török Zsuzsanna

BESZÉLGETÉS TÖRÖK ZSUZSANNÁVAL

A Fregatt legelső számaitól kezdve olvashattatok folytatásos kisregényét, ez volt az „egyedüli biztos cikk” az újságban. Mariah története végigkísérte minden hűséges olvasónkat (azaz titeket), de a szerzőt, Török Zsuzsannát talán kevésbé ismeritek. Az alábbi *írásbeli* beszélgetés ezt a hiányt igyekszik pótolni.

• Hogy jutott eszedbe, hogy regényt írsz?

◦ Első osztály év végén volt egy osztályvetélkedő, ahol az volt a feladat, hogy egy meghatározott kép köré írjunk 2–3 oldalas történetet. Többen gondolkodtunk rajta, de semmi értelmeset nem tudtunk kitalálni. Aztán úgy gondolták a többiek, hogy egészen jól fogalmazok, és hogy írjam meg inkább én egyedül. Másnap volt a határidő. Az alaptörténetet este 9-től hajnali 2-ig írtam. A vetélkedőn elnyerte a magyartanárunk tetszését, újra átolvasta, tanácsokat adott, és rámutatott, hogy egy-két részletet hogy lehetne jobban kifejezni. Iskola mellett nem volt túl sok időm, de a hétvégéimet az átdolgozással töltöttem. Közben jöttem csak rá, hogy nem is olyan könnyű „írónak” lenni, a gondolataimat úgy megfogalmazni, hogy visszadják azt, amit érek.

- **A történet milyen korban játszódik?**

- A kor (a kép miatt) sajnos meghatározott volt, ezért nem írtam 20. századi stílusban és ezért használtam kissé ódivatú szavakat.

- **A szereplők mögött valóságos személyek állnak?**

- Igen, persze. Az ember a tapasztalataiból meríthet igazán ötleteket, és a mély érzések megmaradnak az ember emlékezetében. Ezt nem nehéz érdekesen és úgy leírni, ahogy igazán történt. De nem lehet a szereplőket 1–1 konkrét, élő személyhez kötni. Sok ember tulajdonságai keverednek bennük. Ez vonatkozik az apára, de Wilsre is. Talán Mariah gondolatai sokszor csengtek egybe az enyémmel. De ma már nem tudnám ezt ugyanígy megírni. A gondolkodásom teljesen átalakult, sokat komolyodtam, már nem tudnék mindent ilyen rózsaszín felhőn keresztül látni. És amikor pár hónappal előtt újra olvastam a kisregényt, teljesen elképedtem saját magamon, hogy mennyire más voltam akkor és mennyire más foglalkoztatott, mint ma.

- **Miért nem *happy end* a vége?**

- Mert nem szeretem sem a csöpögős limonádé filmeket, sem az ilyen jellegű könyveket. Semmi megdöbbenő nem lett volna, ha *happy end* a vége. Így sokkal érdekesebb és nyitottabb maradt a kisregény... így talán elgondolkodtatóbb. És felmerül a kérdés: Mi lett volna, ha nem hal meg Mariah? Akkor Wils őt vette volna el? Nem lehet tudni...

- **Csak az újság kedvéért jelöltél meg fejezethatárokat?**

- Nem, eredetileg is fejezetekre volt tagolva. Véleményem szerint azonban sokkal, de sokkal jobb a kisregény, ha egyben olvassa el az ember. Jobban megértheti a lelki összefüggéseket és könnyebben átérezheti a főszereplő problémáit és vívódásait.

- **Mit jelent a címadó *Bíborkő*?**

- A *Bíborkő* cím a 3 oldalas novella miatt maradt meg. Éppen akkor játszották itthon a *Borostyán* c. filmsorozatot, és semmi normális cím nem jutott eszünkbe. Akkor még a *családi ereklyére* kódarabként vagy egy medálként gondoltunk, s a végén éjjel jutott eszembe, hogy mi lenne, ha az egész egy napló stílust venne fel, és csak a végén derülne ki, hogy a naplónak magának a neve a *Bíborkő*. Így utólag talán a történetre jellemzőbb címet is választhattam volna, de ez már csak később jutott eszembe.

- **Szereted a lányregényeket?**

- Sokan mondják rólam, hogy nagyon érzékeny és színes lelkivilágú emberke vagyok, és véleményem szerint ezért nem volt szükségem arra, hogy mástól illetve más könyvekből, gyerekkori lányregényekből merítsek ötletet. Amúgy kedvencem Montgomery *Váratlan utazása* volt, és szívesen olvastam a közismert TV-sorozat könyvváltozatait. De ezen kívül semmi ilyen jellegűt nem.

• **Olvasóink közül sokan kérdezték, hogy mit evett Mariah, amikor az erdőben kóborolt több hónapig?**

◦ Szerintem teljesen részletkérdés, amit nem akartam már akkor sem kifejezni, hisz a kisregény hangsúlya nem ezen van. Hogy mit evett? Mit tudom én! Szedett pöttyös kalapú gombát. . .

• **Lesz-e új sorozatod az újságban?**

◦ Elsőben még úgy gondoltam, hogy igen, és később is szeretnék írással foglalkozni, sok gondolatot, érzést ki lehet ily módon fejezni. Nagyon szeretek fogalmazásokat, epizódokat, pár oldalas esszéket írni, melyek elgondolkodtatják az embert. De egy ilyen jellegű kisregény nem pont erre helyezi a hangsúlyt. Ez inkább szórakoztató jellegű. Azt hiszem, később is csak hobbiszinten szeretnék ezzel a témával foglalkozni.

Többször kezdtem már hozzá egy újabb kisregényhez az elmúlt két évben, de időhiány miatt nem jutottam 1–2 fejezetnél tovább. Valószínűleg csak hobbiból fogok tovább írni, de rövid novellákra lehet, hogy a közeljövőben is számíthat a Fregatt.

–Perity Ilona

Filmkritika

PATCH ADAMS

Rendező: T. Shadyac

Főszereplők: Robin Williams, D. London, M. Potter, Ph. S. Hoffman

Hunter Adams miután öngyilkosságot kísérel meg, önként elmeorvosintézetbe vonul. Tapasztalja, hogy az orvosok milyen ridegen bánnak a betegekkel. Ő maga egy kis empátia segítségével meggyógyítja szobatársát. Elhatározza, hogy az emberek gyógyításának fogja szentelni az életét.

Otthagya az intézetet, és beiratkozik az orvosi egyetemre. Hiába tanul jól, mégis kilóg a sorból. Környezete nehezen fogadja el az állandóan idétlenkedő férfit, aki felveszi a Patch, azaz Tapasz nevet. Szembeszáll azzal a felfogással, hogy az orvosnak idegenként kell a betegekkel bánni, szerinte a humorral való gyógyítás a célravezető. Felteszi a kérdést, hogy miért nem szólítják a betegeket nevükön, s hogy miért kell a kórtermekben néma csendnek lenni. „Nem a betegséget kell gyógyítani, hanem a beteget.” – mondja.

Igaz történet alapján készült a film, és egy valóban létező problémát jár körül. Sajnos nem teljes alapossággal. Megmutatja az említett módszer összes előnyét, de a hátrányok közül nem mindet.

Mindenesetre végre nem arról szól egy film, hogy üstökösök, UFO-k és Godzillák támadnak a Föld ellen, hogy a vámpírokat már ne is említsem.

–Bernáth Andi

6:3, AVAGY JÁTSZD ÚJRA TUTTI

Rendező: Tímár Péter

Főszereplők: Eperjes Károly, Kállai Ferenc, Cseh Tamás, Szalay Kriszta, Kern András

1953. november 25. Nevezetes dátum. Mert a film főhőse szerint ekkor történt az utolsó olyan dolog, amire büszkék lehetünk. Aztán meg... „Régi dicsőségünk, hol késel az éji homályban?”

6:3. Ez a két szám mi mást jelenthetne, mint az angol-magyar meccs legendává vált végeredményét? A főhős, Tutti, egyik nagy álma, hogy ott lehessen a múltban, végigélhesse a felemelő pillanatokot. És ez nem is olyan nagy lehetetlenség. Visszakerülve a múltba, arra a bizonyos napra, teljesül ez az álma. De mivel ő már fejből tudja az egész meccset, és előre bemondja a gólokat, sehol nem tűrik meg. Így kénytelen időközben összeszedett, egyre növekvő számú követőivel mindenholnan továbbállni, és újabb helyeket keresni, ahol van rádió. Közben zajlik a meccs, az évszázad meccse.

Megelevenednek az ötvenes évek a sajátos hangulatú filmben; sokat lehet nevetni, de a valóság nagyon is komoly.

Miért érdemes megnézni a filmet? Mert jó a forgatókönyv, a filmzene, a színészek. Mert lehet rajta nevetni, és elgondolkoztató is. Mert nincsenek benne költséges speciális effektek, világkatasztrófa, „csak” jó ötletek, igazi emberek, és a nem is nagyon távoli múlt. Az is kiderül, mit is jelent a cím második fele. Megéri megnézni. Fogadunk?

–*Dunkel Petra*

EURÓPA EXPRESSZ

A szerelvény jó úton, jó irányba halad, ámbár nekünk még tanulni kell ezt az új műfajt, és ha lesz egyszer egy normális Filmszemle és egy normális közönség, akkor esetleg több olyan film is készülhet, mint az – *Európa Expressz*.

Ezt most nem azért írtam, hogy valaki megint ki akarjon dobni az ablakon, mint egy évvel ezelőtt, amikor *A miniszter félrelépet* az évszázad magyar vígjátékának kiáltottam ki - de az tény, hogy Horváth Csaba filmje az évszázad magyar akciófilmje. Ez tuti (tutti?).

Van abban valami felemelő, amikor Szilágyi Tibor száguldó vonatról ugrál,

Gryllus Dorka meg Rubold Ödön torkát elvágják, Stohl András helikopter-ről leereszkedik a mozgó expresszjáratra, Rátóti Zoltán tekintélyt parancsoló orosz kiejtéssel beszél, a ZenÉsz „kissé” fura műsorvezetője szuperügynököt, Friderikusz álrportere meg kommandóست játszik; és egyáltalán, Dobó Kata (ha csak félig is, de) levetkőzi – na, nem a ruháit, hanem azt az édes cucimucucukimukiédinyuszibébibaba-típusú szerepkört, amit eddig magáénak vallhatott bájos üdvöskénk.

Persze, ahhoz, hogy ne csak a Művészbzen meg az Örökmozgóban mutassák be a kis hazait, az is kéne, hogy évente három-négy olyan produkció szülessen, mint az Európa Expressz. Csak ahhoz normális közösség is szükségeltetik ám, ami fel tudja fogni, hogy kedvencei néha mást is tudnak játszani, mint általában. Ha nem 11000-en nézték volna meg a filmet a bemutató hetében, és az emberek nem röhögtek volna a nézőtéren (No né már, a kis Dobó stukkerol!), elégedett lennék.

Mi a vicces azon, hogy Stohl Andrást három géppuska lövi hátulról, és senki nem találja el; kérdezem én: neveltünk, amikor Bruce Willis egymaga elintézte a repülőteret megszálló terroristákat Franco Nero-val, mindennel együtt; kérdezem én: neveltünk, amikor *A Függetlenség napjában* Will Smith behatolt az UFO-k számítógépes rendszerébe?! Nem! Mert mindent elhiszünk, ami a tengerentúlról érkezik. Itt lenne az ideje, hogy elhiggyük: Magyarországon lehet közönségfilmet csinálni.

Mára elég is ennyi. Ja, és még valami: vigyázz, nehogy rossz vonatra szállj!

–Rózsa Dávid

SZERELMES SHAKESPEARE

Rendező: J. Madden

Főszereplők: G. Paltrow, B. Affleck, H. Fiennes, G. Rush

Régebben még voltak illúzióim azzal kapcsolatban, hogy az Oscar-díj egyfajta művészi értéket is mér, de azóta több Oscar-díjas filmet láttam.

Az idei év sztárja kétségtelenül a *Szerelmes Shakespeare* című vígjáték a maga 7 Oscarjával. A cselekménye a *Romeo és Júlia* megírása körül bonyolódik. A szegény, ihlet-vesztett Shakespeare múzsát keres új darabja, a „Romeo és Ethel, a kalózkirály lánya” megírásához. Mert azt már a korabeli színházcsinálók is tudták, hogy a siker titka egy kis kaland, egy kis humor, egy kis szerelem és – egy kutya.

Shakespeare egy bálon ismerkedik meg a szép és költői lélekkel megáldott Violával, ugyanazon a napon, amikor végre talál egy igazán tehetséges színészt Romeo szerepére. Innentől kezdve a szerelem életben és a színpadon összefonódik. Lépésről lépésre születik meg a darab, miközben a szerző is

átéli a *szerelem*t.

A cselekmény kedves és romantikus („hollywoodi romantika”), néhány jó poénnal. Bár a legjobb női főszereplő díját kapta, azt hiszem, Gwyneth Paltrow nem a filmben, hanem a díjátadáson nyújtotta az igazi Oscar-díjas alakítást. Nem folyik vér, nem robban fel egyetlen repülőgép vagy világváros sem, nincsenek terroristák és Bruce Willis sem menti meg a földet, legfeljebb a szerelmesekért izgulhatunk (Violát ugyanis férjhez akarják adni egy – természetesen – gonosz főúrhoz).

Mindenképpen a film javára szól, hogy nem erőltették a történelmi valóságtól elrugaszkodó happy endet. Sajnos elmaradt a filmből az átütő erő, a nagy ötlet is, ami miatt ezt mondhatnánk a végén: ez igen. Inkább az általában szokásos panelekből építkeznek a szokásos tizenkettő egy tucat sémára.

Mindennek ellenére ajánlom, hogy nézzétek meg, ha könnyed, vidám kikapcsolódásra vágytok, és szeretitek a kosztümös filmeket.

–*Dunkel Kinga*

Búcsúbuli

1999. május 7., péntek

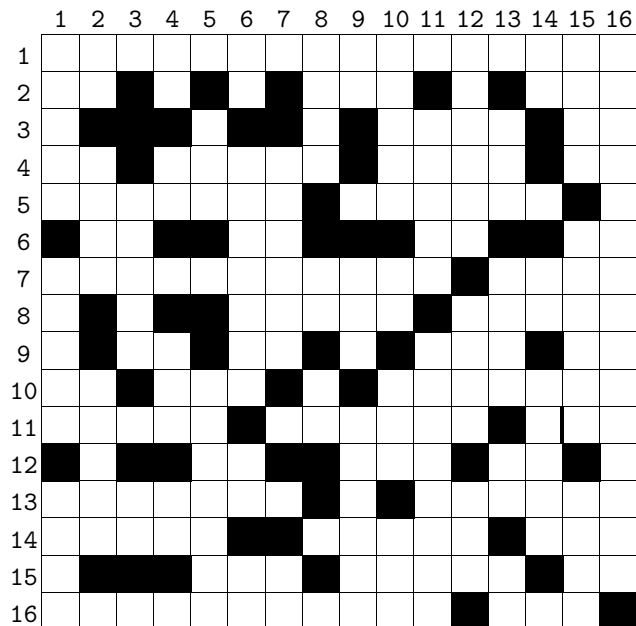
Lesz diszkó és lesz élő zene is. A fellépő együttesekről a május 6-án megjelenő Fregattban részletesen is olvashatsz, addig is figyelj a plakátokat! Negyedikes barátoddal/barátnőddel itt bulizhatsz utoljára.

Gyere el, és hozd magaddal őt is!

GORDIUSZ

Rózsa Dávid

Szerkesztők figyelmébe! Mi a csapatmunka? Michael Winner angol rendező szerint: „A csapatmunka az, ...”

Vízszintes 1: a megfejtés **2:** növény | 1-es sz. 3. sz. | nyílás | rettenet **3:** gyakran üres ruharész **4:** kötőszó | tahó | zöld növényke **5:** ... Róbert színművész | korstílus **6:** sír | ez angolul | véd | helyrag **7:** görög drámaíró | kszellem! **8:** nem ennyi, ... | lakodalom **9:** alumínium | energiaváltozás formája | festmény **10:** tömörtrostos kötőszövet | női becenév | féltucatnyi állatnak meleg fekvőhelyet biztosító anyag **11:** otthontalanul vándorló | lakást rakásra felkereső | a vajgyártás mellékterméke, alkotóművész **12:** indulatszó | angol sör | teljes **13:** a téglá és festék közötti anyagot felrakja | földtúró gerinces **14:** fenntartja a léteztést | balatoni hal | világrend **15:** hatvan perc | hosszú folyam | gépkocsi **16:** csillagjósítás | ... Miklós zenekritikus

Függőleges 1: Összezőrdülés | öregszik | tunya **2:** tegnapután | női becenév | Alfred ..., svéd kémikus **3:** ... Kálmán, miniszterelnök **4:** kemény anyag | magyar oroszlán **5:** nap, angolul | mezőgazdasági gép **6:** a tetejére | a Gulliver egyik szigetlakója | fehér csapadék | vés **7:** remek | alumínium **8:** kézifonó eszköz | morzejel **9:** oxigén, itterbium | hangoskodik **10:** romokban jelentkező! | nehézlélegzés, betegség! | téli sport | vízi élőlény **11:** katonai nyilvántartásba vesz | film eposz **12:** Anton Pavlovics ..., író | görög istennő **13:** növényevő emlős hím | földművelő szerszám | dísz | kén, fluor **14:** a későbbi Monte Christo várbörtöne | férfi uralkodónév **15:** ritkán | a neolitikum és a bronzkor között | ... László, költő **16:** a megfejtés befejező része

A megfejtéseket kockás (kekeckedőktől négyzethálós) lapon a postaládánkba várjuk. A mostani és a múltkori Gordiusz bedobási határideje 1999. április 30.

GATWICK TITKA, 2. RÉSZ

Ritka alkalom, mikor Leo Gatwick nincs az igazgatói ülésen, de az elmúlt fél év eseményei miatt nem volt túl meglepő, hogy most is máshol találjuk. Menjünk néhány épülettel arrébb és lessünk be.

–...és ezen a hőmérsékleten a lítium katalizátorként, működik és az instabil nátrium... kalgonát reakcióban ezúton barónium keletkezik, ami ismert egyik legveszélyesebb anyag, amelynél a minimális környezeti változásnál energia-felszabadulással járó láncreakció indul el, mint a 235-ös típusú atombombánál is. Magyarul: robban. Ha elég mennyiség jut egy csillagba, akkor az spontán napkitöréseket idézhet elő, de nagyobb mennyiségben akár a csillag megsemmisüléséhez is vezethet, mint az Haolk 13 esetében. Egyes feltételezések szerint a birodalom legnagyobb hajója, a FI Last Yesterday rakétáiban is hasonló reakció megy végbe.

Mell'warrkocka Fejsiriuska elmosolyodott. Még csak négy hónapja foglalkozik tanítványával, de máris többet tud a modern természettudományok köréből, mint a legtöbb társa. Minden bizonnyal komoly szerepe volt ebben a rendkívüli tanári karnak és a lényegre koncentráló tanításnak, de ez mit sem ért volna, ha Leo nem igyekszik megérteni és elsajátítani az órán hallott új anyagot.

Mindazonáltal a válasz némi kiegészítésre szorult.

– Mi az, hogy feltételezések szerint? Mondja ki nyugodtan, hogy az én véleményem szerint.

– Ugyan már, prof úr. Erre mindenki rájött volna, aki egy kicsit ért a tudományhoz.

Kevés értelmetlenebb és hiábavalóbb vállalkozás létezik, mint annak a megkísérlése, hogy Gatwick úr társalgási stílusát megváltoztassák. De a tudósok tudósok, ezért a türelmük is elég nagy.

Néhány órával később, Alickot fejtágító kozmoszpalageolitika órája után Gatwick elgyötörten tért vissza szobájába, majd a cég asznapi ügyeinek gyors vizsgálata során talált egy-két érdekes számot, melyről nem tudott semmit. Ilyen rég nem fordult elő vele. Ezután leült hipermeghajtásos foteljába és bekapcsolta a holomonitort egy égi adásra. A reklámokat nem szokta figyelni, de most valahogy kedve volt hozzá. Megjelent saját gyártmányának a reklámja melyben érdekes dolgot vett észre. Mintha a Keleti szektorban más ár lenne, melyről ő tud vagy tudott? Azonnal elő vette a papírjait és elkezdte vizsgálni a számokat, melyek között olyan jól tudott pihenni. És ekkor megpillantotta, amit keresett. Egyetlen szám volt, nem túl nagy, nem túl kicsi, egyáltalán nem feltűnő. Egy ár, amit látott az előbb. Vörösödő fejjel lapozott tovább,

előszedve fiókjából a többi iratot és jelentést, és eközben a számítógéptől számításokat követelt. Az idegességtől majdnem felrobbant, mint egy jobb fajta neutronbomba, de talán nagyobb pusztítást is okozva. Már-már hívatta volna személyi titkárát, de aztán jobb ötlete támadt. Végére is az egyik legbefolyásosabb embere a kozmosznak, így tudnia kell, hogy az idő mikor dolgozik neki és mikor ellene...

Rufffoux professzor ujjai idegesen doboltak a méregdrága műszer durmbumbacél borításán. Az egyébként békés tripcloita szép csendben kezdett megőrlülni. Nagy ritkaság volt, ha Gatwick pontosan érkezett egy órára, de eddig még egyszer sem kellett többet, mint fél órát várni rá. Ez alkalommal már a híres tudós több, mint két órája várakozott rá, ami új rekordot jelentett.

Egészen más dolog kutatási eredményekre vagy anyagelemzésre várni, és más dolog egyetlen emberre, ráadásul olyanra, akinek még ő tesz szívességet. Ezt gondolta a prof, és ahogy múlt az idő, töprengeni kezdett, hogy ezalatt mi mindent csinálhatott volna. Egyre dühösebb lett. Az egész tegnapot meg a mai napot is annak szentelte, hogy egy borzasztó reakcióképes (és emiatt eléggé veszélyes) anyagot szintetizáljon, amelynek felhasználásával majd az órán egy ritka hipertér-jelenséget modellezhet. Az anyag nagyobb része már lebomlott az elmúlt órában, így a prof idegessége érthető volt, még akkor is, ha figyelembe vesszük, hogy a nem éppen könnyű természetű Gatwickot még nem is kedvelte.

Természetesen megpróbált minden módon kapcsolatba lépni vele, de a számítógép egy hosszú szöveget ismételt megállás nélkül: *Leo Gatwick vezérigazgató úr pillanatnyilag nem elérhető.*

A Gatwick Ultd. Igazgatótanácsa gyakorlatilag egy teljesen formális szerv volt annak idején, de mióta Gatwick elfoglalt lett, azóta szerepe jelentősen nőtt. Minden tag javaslatokat tehetett, vitázhattak, de a döntést mindig egy ember hozta jóformán. Ez megváltozott, ha csak ideiglenesen is. A tanács tagok vonakodtak élni az újonnan szerzett hatalommal, mert jól tudták, ha valaki vitába száll Gatwickkel, azon mód az utcán találhatja magát.

A nagy ovális asztalt, melyen a mai idők játék vasútja ment körbe a szélén, tizenketten ülték körül. Az asztalfőn elhelyezett fotel, mint az utóbbi időben, üresen állt. Éppen élénk vita folyt néhány nagyobb viszonteladó cég ügyében, és a szónok Melcomn volt, ki heves karjelzésekkel festette alá mondanivalóját, mikor hirtelen az ajtó kicsapódott.

Ahogy a vezérigazgató belépett a terembe, hirtelen lehült a levegő. Bár nem volt xenó a felmenői között, Leo Gatwick már megszokta, hogy több-

nyire ilyen hatást vált ki érkezése. A mostani viszont minden korábban is túl tett. Melcomn megdermedt karjai fennmaradtak a levegőben, majd az egyik hirtelen az asztalra esett. A többiek szintén megdermedtek és értetlen ábrázattal bámultak rá. Mindegyikükben azonnal felmerült a kérdés: „Nem kellene Önnek órán lennie?” Szerencsére egyiküknek sem ment el a józan ítélőképessége annyira, hogy ezt hangosan is megkérdezze.

Gatwick magában elmosolyodott, de az arcáról érzelmeket sohasem lehetett leolvasni. Hanyag mozdulattal az asztal közepére dobta a legutóbbi jelentést. A jelentés összeállítójának, Rey Washington-nak megakadt a szívverése.

– Ki állította össze ezt? – kérdezte vészjósló sóhajjal. Washigton holtápadtan állt fel, ajkai mozogtak, de hang a száját nem hagyta el.

– Nagyon szép, alapos munka – mondta Gatwick mosolyogva, de mielőtt „áldozata” megnyugodhatott volna, gyorsan hozzátette elkomorodó arccal: – De van benne egy hiba! És ... ezt a hibát kivételesen én követtem el. Elolvastam egy bizonyos reklám után. Így hát felvetődött bennem a kérdés: miért változott az LG Nana ára a Keleti szektorban?

A teremben ülők közül elsőként Melcomn szedte össze magát. Gatwick az ő arcát tanulmányozta az elszürkülés jelei után kutatva. De nem voltak erre utaló jelek. Melcomn, összeszedve minden bátorságát, így szólt:

– Leo, beszélhetnénk kettesben?

– Úgy érti: ötszemközt? Nem, Melcomn. Alig hiszem, hogy ez szükséges volna, ugyanis a probléma minden jelenlévőre tartozik. – Lassan, nagy léptekkel sétálgatni kezdett a teremben, tekintetét mindvégig a hallgatóságán tartva. – Mielőtt az óvodás továbbképzésem elkezdődött, komoly dilemma előtt álltam. Kire bízom a céget? Vállaljam-e egyáltalán az ezzel járó kockázatot? – Kis szünetet tartott, meg is állt egy helyben, majd folytatta. – Valaki egyszer azt mondta: „a demokrácia a létező legtökéletlenebb rendszer, de minden más sokkal rosszabb nála.” Én egyetértek ezzel, vagyis inkább csak az első felével. A demokráciánál tényleg csak egy dolgot gyűlölök jobban: a sült getrid húst mártásban. Jelen helyzetben még is ez tűnt a legheylesebbnek. Úgy gondoltam, hogy maguk, ismerve a felelőségük súlyát, nem vállalják az elbocsátásukkal kapcsolatos kockázatot, vagyis ahogy megígérték, a legcsekélyebb változtatást sem hajtják végre a cég üzletmenetében a beleegyezésem nélkül. Ehhez képest az utóbbi két hónapban szépen lassan megemelték az említett tárgy árát a szektorban hat százalékkal! Várom a válaszukat, magyarázatukat!

– Ez egy kísérlet volt – kezdte a válaszát higgadtan Melcomn. – Azt akaruk felmérni, hogy mennyire rugalmas a kereslet az árunk iránt. Éppen ezért az egyik legjelentéktlenebb, távol eső piacot választottuk ki. Kétségkívül

az LG Nana az egyik legnépszerűbb, legsikeresebb termékünk, de az adott szektorban nem túl gyakoriak a megfelelő fejlettségi fokú hajók. Így jóformán elenyésző volt a kockázat, az eredmények azonban látványosabbak. A kereslet ugyanis egyelőre egyáltalán nem esett vissza! Mi csak a vállalat érdekeit tartottuk szem előtt, hogy egy még nyereségesebb céget adhassunk vissza Önnek, és olyan következtetéseket vonhassunk le, amelyek segíthetik a vállalat gazdálkodását. *(befejezés a következő számban)*

–Jerikó

KÉPTÁR

Kerekes Anita

KILÁTÁS A PARKETTRŐL

Új év – új élet? Mindenesetre idén a tanár- és diáksereg egyaránt óriási lelkesedéssel vetette bele magát a Fazekas-napok forgatagába (amiben nagy szerepe lehet az új épület optimális helyviszonyainak). A nagyszerű szervezésnek köszönhetően a legnagyobb nézettségű programok is olajozottan zajlottak. A teríték leglátványosabbja, a táncverseny is.

De vajon milyen volt a kilátás a parkettről? Aki válaszol: **Bárdos Petra Panna** (12.b), Tamási Gergővel párban a Tangó és a Foxtrott első, a Rumba harmadik helyezettje.

• Mióta táncolsz?

○ Két éve hetente egyszer a Jókai táncklubban.

• Versenyszerűen vagy csak hobbiszinten?

○ Egy éve versenyelőkészítő-szinten vagyok, ami azt jelenti, hogy később akár versenyezhetnék is, csak jelenleg nincs állandó partnerem.

• Mit táncolsz a legszívesebben?

○ Latin táncokat inkább, mint a standardot. Az utóbbit nem annyira kedvelem, mert csak nagyon jó párral lehet szépen csinálni. Fontos a nemes mozgás, a finomság, míg a latinoknál inkább a

ritmus és a tűz dominál. Kedvenceim a cha-cha-cha és a jive.

• ?!

○ A rock and roll versenyváltozata.

• A versenyszámok közül melyik a legnehezebb?

○ Technikailag a Foxtrott.

• A technikáról... néha azért még ebben a mezőnyben is előfordult egy-két lábra taposás a fiúk részéről. Hogyan lehet ezt lányként elkerülni?

○ Sehogy. Sosem ő a hibás. Ha rálépett, az azért történt, mert a tied útban volt. Hagyni kell magad vezetni, ha rosszul csinálja, akkor is. Egyébként ha már rátaposott, nincs mit tenni, keep smiling, mintha mi sem történt volna. A zsűrinek mindenképpen azt kell látnia, hogy ezt az egészet élvezed.

• A párból ki figyel, hogy mikor kerülsz veszélyesen közel az oldalt ülőkhöz?

○ A fiú, abszolút mértékben. Standard táncartásnál a táncosok két irányba néznek, így mindketten figyelnek, de a fiú irányít. A lány csak jelezhet neki, ha ő háttal halad, de semmi esetre sem irányíthat.

• Hogy hogy nem szédültök el?

◦ Elvileg egy fix pontot kell bámulni a lehető leghosszabb ideig, vagyis a táncos mindig elkapja a fejét forduláskor, de ez elég nehéz.

• **Hogyan szereztél profi táncpartnert a versenyhez?**

◦ Gergővel elég jóban vagyunk, beszélgettünk, és femerült a téma, hogy lesz egy ilyen táncverseny, viszont milyen kínos, hogy az osztályból senki sem indul el, mire ő felajánlotta, hogy táncol velem. Végül is ő vitt bele ebbe az egészbe, hiszen két évvel ezelőtt ő csábított el táncolni.

• **Milyen volt a verseny hangulata?**

◦ Nagyon jó. Az ötlet zseniális volt, mert erre eddig (legalábbis amióta én ide járok) nem volt példa. Rengetegen eljöttek, részt vettek, drukoltak. Ehhez csak egy megjegyzésem lenne – akkor lett volna fair a verseny, ha külön kategória van *kezdőknek* és *haladóknak*, hiszen amíg többeknek táncolni kellett megtanulni – az alapoktól, nekünk csak a koreográfia kidolgozása volt a feladat, ez pedig egy hét alatt elkészült.

• **Köszönjük, és még sok ilyen sikeres versenyt.**

–Számadó Júlia

JOSEPHINE HART: FELEDÉS

Nemrégiben jelent meg a Magyar Könyvklub gondozásában Josephine Hart Feledés című regénye. Az angol író – aki egyik napról a másikra vált ismertté – korábbi könyvei közül a *Gyűlöllek* és a *Kárhózat* magyarul is megjelent.

A Feledés a halálról szól, arra a gondolatra épül, hogy az ember valójában kétszer hal meg, először fizikai mivoltában, majd amikor elfelejtik. S talán amit az ember életében tesz, az is arra szolgál, hogy legyőzze a feledést.

A könyv egy hálószoza-jelenettel kezdődik, egy férfi és egy nő együttlétével. A férfi azonban csak testével van jelen, lélekben egy másik nőhöz beszél: Laurához, aki a felesége volt, Laurához, aki meghalt, Laurához, akit nem tud elfelejteni. A regény egy másik részében Laura édesanyjának naplóját olvashatjuk. Az anya azt hiszi, hogy halott leánya időnként egykori szobájában van, és beszél hozzá. A könyvnek ez az első pár fejezete érdekes, sajátos hangulatú. Az a legjobb benne, hogy nem szépítgeti az emberek gondolatait.

A továbbiakban egy színházi előadás körül forognak az események. A feledés körüli gondolatsor teljes filozófiai részletességgel bontakozik ki. Néhol elég unalmas. Túl sok az általánosítás, a zavaros monológ. Van néhány hátborzongató rész is. Megtudhatjuk, hogy hogyan rágják szét a férgek a koporsóban az embert, vagy hogyan ég el a hamvasztáskor. Nem éppen egy szívderítő olvasmány.

Visszont egy-két gondolat zseniális, ezek miatt érdemes elolvasni a regényt. A végén az is kiderül: Laura útja is a feledésbe vezet-e?

–Bernáth Andi

STARCRAFT – BROOD WAR

Óriási várakozás előzte meg a Brood War, a Starcraft első hivatalos, Blizzard által készített kiegészítőjét. Nem véletlen, hogy a dec. 16-i megjelenést követően azonnal az eladási listák élére ugrott, s csak jóval később tudta onnan leszorítani a Baldur's Gate. (Szeretett hazánkban sajnos csak február elején jelent meg.) Ugyan már születtek korábban is kiegészítők (pl. Insurrection), de ezekben csatlakoznunk kellett, hiszen valójában csak új pályákat kaptunk. A Brood War esetében szerencsére nem ez a helyzet.

Az installáláshoz szükséges a Starcraft bármely már telepített verziója. A CD-re a játékhoz is szükség van. Win98 alatt előfordulhat, hogy a program nem találja a CD-t a program indításakor, ekkor le kell töltenünk a javítást. Egy gyönyörű – és hosszú – intro fogad minket, majd a már szokásos főképernyőre kerülünk. A jobb alsó sarokban lévő 1.04 verziószámra felhívnam a figyelmezteteket: a Brood War erre az engine- re épül, s aki még nem találkozott ezzel a patch formájában, bizony meglepetésként éri, hogy szinte minden megváltozott (építési idők, költségek, sebzések stb.) Pl. az eddig szinte használhatatlan Sunken Colony-t és a Carriert is feltuningolták.

Ha egyedül játszunk, 3 új kampány közül választhatunk, ezek sorrendje ezúttal Protoss-Terran-Zerg. Ajánlatos ebben a sorrendben végigjátszani a kampányokat, mivel a történet nagyon jó. Engem például kellemes borzongás töltött el, mikor egy távoli, Föld nevű bolygóról érkező flottát irányíthattam. A küldetések jóval nehezebbek, mint a régi kampányokban, de ezt el is vártuk. Szerencsére nem megy a játszhatóság rovására, sőt, élvezhetjük a kihívást. Sajnos csak a kampányok végén láthatunk új videókat, ellenben ezek hosszúak és gyönyörűek. A három új felszín is szintén feldobja a játékot.

Itt az ideje, hogy szót ejtsünk az új egységekről. A protossok tovább erősödtek, a régi kampányokból már ismert, alapból láthatatlan s 40-et sebző Dark Templart ezúttal már gyárthatjuk is! Ezek ellen detektor nélküli ellenfélnek nincs esélyük. . . Mint a High Templarnál, itt is van lehetőségünk két Dark Templart feláldozni, s létrehozni a Dark Archont. Vele támadni nem tudunk, viszont számos speciális képességgel rendelkeznek, melyeket a Templar Archives-ben fejleszthetünk ki, mint a +50 energiát is. Az állandóan zaklató Templar-ok, Queen-ek, Defiler-ek, Science Vessel-ek ellen roppant hatásos a Feedback spell, melynek hatására a célpont elveszti összes energiáját, s ugyanennyit sebződik! Ez általában egyenlő a halálos ítélettel. A Maelstrom-mal lebéníthatjuk az adott területen tartózkodó összes élő egységet (tehát nem gépi). Zergék ellen különösen hatásos. Végül, de abszolút nem utolsósorban lássuk a Mind Control-t, mellyel egyszerűen átállíthatunk egy egységet a mi oldalunkra. El lehet képzelni az ebben rejlő lehetőségeket! Pl. a 200-as

supply limitünkéből egyszeriben 600 lesz a frissen épített Terran és Zerg bázisok mellett. Tehát ha átállítunk egy Drone-t vagy egy SCV-t, építhetünk is velük. Sajnos az átállított egység fejlesztéseit nem kapjuk meg, s hátrány még, hogy rövid a varázslat hatótávolsága. A Mind Control 150 energiába kerül, s felemészti a Dark Archon összes pajzsát is. Látható, hogy nem éppen egy zerglinget érdemes átállítani... A harmadik új egység a Corsair, mely nagyon gyors légi-légi egység, kicsit sebez, de gyorsan és területre (!). Kifejleszthetjük hozzá a Fleet Beacon-ben a +50 energiát és a Disruption Web-et, mely nagyon hasznos, hiszen egy adott területen az összes mechanikus egység és épület képtelen lesz lőni. Tehát a tornyok és a Siege Tankok is... Sajnos szintén kicsi a hatótávolsága.

Következnek a Terranok. Ők is kaptak egy légi-légi egységet a Valkyre-t, mely elég erős, gyors, sok kis rakétát lő ki egyszerre, melyek területre sebeznek. Mutalisk hordák ellen halálos, de Carrier ellen nem ajánlatos, mivel kicsi egy rakéta sebése. Földi seregeink a Medic-vel erősödtek, melynek alapképessége a gyógyítás, mellyel élő egységeket gyógyíthatunk. Automatikusan gyógyítják a közelükben lévő sérülteket á la Red Alert. Tehát ezentúl Terrannal mindent megjavíthatunk/meggyógyíthatunk... Az Academy-ban a +50 energián kívül kifejleszthetjük a Cure-t és az Optic Flare-t. Az előbbivel lesznedhetünk egy egységről valamilyen negatív varázslatot (pl. Parasite, Plague), az utóbbi megvakít egy ellenséges egységet, azaz 1-re csökkenti a látótávolságát. Nem igazán hatásos, mivel ha van mellette másik egység is, azt látja, amit a másik, tehát amit mi látunk a térképből látja ő is. Újdonság még, hogy a Machine Shop-ban növelhető a Goliath légi lőtávolsága, így már olyan messze lő, mint a Guardian!

Végül nézzük, hová vezetett a Zergek legújabb evolúciója! A földi védelmet erősíti a Lurker, melyet a Hydralisk-ból fejleszthetünk ki, egy Hydralisk Denbeli upgrade után. Ahhoz, hogy támadni tudjon, be kell ásnia magát, szerencsére ez alapképessége. Ekkor persze csak detector látja, mozogni viszont így nem tud. Ám támadni igen, s ezt egyenes vonalban előbújó tüskékkel teszi, melyek egyenként (!) 20-at sebeznek. 6-8 már brutális tud lenni. Támadásra is használhatjuk, 10 Lurker pillanatok alatt leszed egy épületet. A másik új egység mi más is lenne, mint egy légi-légi. A neve Devourer, s impozáns mérete mellett 250 hp-vel s 25-ös sebesséssel rendelkezik, emellett lövésenként acid spore-okat telepít az ellenségre, melyek mindegyike (!) eggyel csökkenti annak pajzsát. Méretes hordákban ez is brutális... Az eddig nem túl hasznos Ultraslisknek fejleszthetjük végre a páncélzatát és a sebességét is, így már elég jól használható. (Tipp: Ha befejezzük a 9. Zerg pályát 10 perc alatt, akkor játszhatunk a titkos pályán.)

Multiplayer Természetesen a Brood War is játszható a Battle Net-en, sőt megjelenése óta minden héten rekordot dönt a játékosok és a játékok száma. Az új egységekkel együtt rengeteg új taktika is együtt jár, persze a Blizzard által készített 100 új pályáról se feledkezzünk meg. Játshatunk persze modemen, LAN-on , sőt Free Battle.net-en is (ez olyan, mint az igazi, csak nem kapcsolódik a normál Battle.net-hez, de bárki csinálhat ilyet, és nem ellenőrzi a CD-key-t), de ha tehetjük, játsszunk a Blizzard-féle Battle.net-en, itt vannak a legszínvonalasabb ellenfelek. Ajánlom figyelmetekbe a magyar klánokat, melynek tagjai tapasztalt játékosok. Ilyen például a Watcher, melynek én is tagja voltam, a SiX (Skilled Imperial Executors), és a Hungary klán.

Multiplayer tippek

- Ne sajnáljunk betámadni játék elején az ellenfélhez.
- Mindig derítsünk fel munkásokkal. A jól informáltság fél győzelem.
- Minél előbb terjeszkedjünk, hozzunk létre új bázisokat (expandokat).
- Ha nem épít az ellenfél detektorokat, gyártsunk Dark Templarokat.
- A High Templar az egyik legerősebb egység (psi-storm), mindig legyen belőlük.
- Dobjunk be Reaver-eket és Dark Templarokat az ellenfél bázisába.
- Carrier ellen hatásos Zerggel nagy tömegekben a Devourer és a Hydralisk (egy Defiler plague után), Protossal a Templar és a Dark Archon. Terrannal mielőtt támadnánk őket, mindig scanneljünk egyet, ha van observere azt szedjük le és utána láthatatlan Wraith-okkal menjünk. Jó még a felturbózott Goliath és a Science Vessel EMP-je.
- Használjuk a Nuke-ot, lehetőleg egyszerre többet.
- 15–20 teljesen felfejlesztett Ultralisknek nem sok minden áll ellen.
- A legjobb az Ultraliskek ellen a Queen Spawn Broodling spell-je.

Hasznos linkek

- <http://www.ahrt.hu/gamez/scguide> (még több tipp, taktika)
- <http://starcraft.pgnanet.hu>
- <http://w3.swi.hu> (a Watcher-klán)
- <http://gamez.pganet.hu> (fórum)

Grafika	89%
Zene, hang	94%
Játshatóság	98%
Összesen	96%

Értékelés A Blizzard játékaival valahogy mindig megelőzik a künkerensekét. Hiába a gigaszuper grafika, a kismillió egység, a WarCraft I-II, a Diablo, a StarCraft hangulata legyőzhetetlen. Nem véletlen, hogy évről-évre elnyerik az év játéka címet. A

Brood War talán a legjobb Mission Disk, ami valaha megjelent. Az új egység-

gekkel, pályákkal, kampányokkal maximálisan elégedettek lehetünk, ráadásul továbbra sem kell hozzá sem erőmű, sem 3D kártya, s mégis roppant szórakoztató. Persze van egy-két bug a programban, de reméljük, ezeket orvosolják. A grafika nem csillog-villog, mégis szép, a hangok szuperek, a hangulat fenomenális. S mindez egy P133-on 32Mb RAM-mal tökéletes. S a végére egy bombahír: készül a Starcraft2, melyben visszatérnek a Xel’Naga-k, és szerepet kapnak a vízi egységek is. Sajnos valószínűleg csak 2000-ben. Addig is itt a *Brood War* és jön a *Diablo II*.

–*Djurec Imre, werwolf@fazekas.hu, ICQ: 6687340*

Talán emlékeztek még rá, hogy valmikor régen, még a vízrebocsátást követő időkben megjelent egy vers a Fregattban, a Fregattról (vajon mi lehetett a címe?...). Ennek szellemében hasábjainkon újabb *ars poeticát* olvashattok.

FREGATT II.

(Vendégh Gábornak a támogatásáért)

A széljárás újra ha jó,
útnak indul már a bárka.
Hívja a távol, hívja újra,
készülődnek a nagy utazásra.
A tenger szagát hozza a szél,
a hajó újabb útra indul.
A parton hagyja többi társát,
őt már új kalandok hívogatják.
Igen, kalandokat hoz majd az út,
a parton hagyva a régit, kalandot, ami más.
Távolodik a kikötő, ahogy viszik a szelek,
közel s távol újra csak víz, nagy sós óceánok.
Nagyokat csobban a víz a hajó oldalán,
a víz, ami vissza sem engedi már esetleg.
Úszik a hajó és nem lehetetlen,
hogy oly földre ér, mely még nincs felfezve.
Lehet, hogy már felfedezték mások Amerikát,
azért a távolban várhat rájuk egy másik földrés.

A hajó útra kél, várják új tengerek, s talán egy
felfedezetlen új világ, de ha mégsem, legfeljebb
majd felfedezik Amerikát.

–*Dunkel Petra*

THOMAS: HÉ, HAVER

Hé haver, jobb, ha figyelsz
 stukkerem, sohasem viccelt.
 Túl sok a duma, tett a fontos
 Halálod órája lesz igazán pontos.

Ha megteszed, családod bánja
 Nem lesz már, ki az apát várja.
 Végezd a dolgod, s békén hagylak
 A véred sorsa függ most rajtad

Én vagyok a főnök, jobb ha tudod,
 Felrobbanhat, bármikor a husod.
 Én fizetlek, én adom a lét
 Nekem dolgozol, nehogy félrelépj.

Örökre itt maradsz, hatalmam nagy
 Ez a végzeted, az emberem vagy.
 Bárki jöhet, de senki sem mehet,
 Szabad már sohasem lehetsz.

**PETER TAYLOR:
 KERESS TOVÁBB**

Hallod-e, Uram, egy megtört
 Lélek szavát, ki eltiporva
 Feléd kiált idelentről,
 Mielőtt lehanyatlik a porba?

*Hallgass, fiam. A harcnak vége,
 Gyenge népnek sorsa halál.
 Ki elkorhadt, tűzbe véle,
 Nem érdemel otthont ma már.*

Nem tudom, hogy rám mi vár
 A lángoló ég alatt,
 Mozdulni kín, szenvedni kár,
 Lassan megfagy a gondolat.

Ne hagyj, hogy eltűnjön egy nép,
 Hisz' Te vagy az oltalmazója.
 Bárcsak bajnokod lehetnék,
 Bízz meg, hadd kezdjem újra!

Közelít az igazak álma,
 A dobpergés már csak emlék,
 Győztes csatára hiába várva
 Lassan eltűnik egy nép.

*Tudnod kell, hogy sokat kívánsz,
 Túlerő van, bárhova mész
 Gyávaság és gyenge hit vár,
 Megalkuvást sugall az ész.*

Uram, ez a föld a miénk,
 Tőled kaptuk, és érted élünk,
 Hirdethessük még az igéd,
 Ne így, s ne itt vedd a vérünk. . .

*De ha látsz reményt, legyen hát!
 Ha vállalod, légy vezére,
 Tartsd helyette a gerendát,
 És győztesként halj meg érte.*

*Kutasd fel, halandó, a csodát
 Nem elég, hogy csak megérd.
 Míg van erőd, keress tovább,
 Kelj föl, és küzdjél az álmaidért!*

 LI TAY-PO: BESZÉLGETÉS A HEGYEN

Balga kérdésre nem válaszolok
 –csak legbelül: szívem mosolyog –,
 amikor Te is nagyon jól tudod,
 miért élek itt társtalan,
 egyes-egyedül, egymagam:
 bűn van a lenti világban.
 Ez egy érintetelen, tiszta világ,
 hol az égből hullik a barackvirág...
 Ó, te ostoba emberi tulok –
 én veled, gonosszal, nem társulok!

–Rózsa Dávid fordítása

BERNÁTH ANDI: VAGYOK

Felhők játszanak az égen
 Süt a nap s én élek
 Van fülem – hallom a madárdalt
 Van szemem – látom a virágokat
 Van orrom – érzem a friss illatot
 Van kezem-lábam s mindenem –
 Vagyok

Énekelhetek, kiabálhatok
 Sírhatok, nevetetek
 Azt tehetek, amit akarok –
 Vagyok

Van szívem, érezhetek fájdalmat
 S szerelmet
 Álmodhatok, ha akarok
 Töprenghetek, félhetek
 Létezem

Írhatok, hisz van tollam
 Csodálkozhatok
 Bámulhatom a Holdat

Kergethetek pillangókat
 S úszhatok a tóban
 Szedhetek kavicsokat
 S rajzolhatok homokba
 Olvashatok, kérdezhetek
 S amit akarok, azt eszem
 Iszom, amit akarok – Vagyok

Lehetek mérges vagy durcás
 Karcsú vagy akár hurkás
 Mászhatok sziklákra
 S hegyeket
 S ha akarok megállhatok
 Leülhetek –

S annyi-annyi minden van még...
 Mind
 Mind megtehetném...

De ha akarod, Hozzád beszélek
 Mert Te is vagy, nem csak én élek

MI FOLYIK A FAZEKASON KÍVÜL. . .

Magyarországon a népszerűség körülbelül egytizede vesz napilapot, a hír- és magazinműsorokat még többen nézik. A készítőket folyamatosan sürgeti az idő, hisz' az újságnak napról napra meg kell jelennie, a műsor este mindenképp adásba kerül. Naprakésznek lenni nehéz, mégis sokan ezt a pályát választják. Hobbijáról és munkájáról Agárdi Zsuzsa 29 éves újságíróval, a Fáma diákújságíró tanfolyam vezetőjével beszélgettünk.

- **Mikor döntötted el, hogy erre a pályára lépsz?**

- 17 éves voltam, harmadikos szakközépiskolás. Ebből a szempontból szerencsésnek mondhatom magam. Középiskolás korban a diák még képlékeny, viszonylag könnyen tanul, és sokkal kevesebb kényszerítő erő hat rá. Több dolgot kipróbálhat, és sokkal inkább csinálhatja azt, amit szeret. Szabadabb, nincs mögötte az egyetemi évek politikai befolyása, stílusát és gondolatait nem kell másoknak alárendelnie.

- **A tanfolyamot is középiskolásoknak szervezed?**

- Igen. Ha eljönnek, megismerhetik a szakma alapvető elméleti és gyakorlati fortélyait, eldönthetik, hogy képesek-e hivatásszerűen csinálni. Az 5 éve működő tanfolyamot 270-en végezték el, közülük 15 dolgozik napilapnál, 10 a rádióban vagy a tévénél, és 20-an járnak kommunikációs vagy újságíró szakra.

- **E két szak egyikét minden leendő újságírónak el kell végeznie?**

- Érdemes, de nem szükséges. Ahhoz, hogy valaki újságírói igazolványt szerezhessen, elég, ha bármilyen főiskolai végzettsége van, sőt, újabban ennek utólagos bemutatása is elegendő. Később, 3–5 éves szakmai gyakorlat után pedig az eddigi legjobb cikkeivel és egy szakvéleménnyel pályázhat az újságírószövetségi tagságra. Körülbelül 22 éves lesz, mire idáig eljut.

- **Mi a véleményed a klónozásról?**

- Egyszer egy orvossal összeveszttem ebben a kérdésben. Ő lelkesen magyarázta, de nem értettem vele egyet. Én a természet híve vagyok, és szerintem az ember a természetes dolgok miatt maradt fenn, még akkor is, ha ezt a huszadik század igyekszik a feje tetejére állítani.

- **És a Nemzeti Színházról?**

- Mindenképpen meg kell, vagyis meg kellett volna építeni. Az egy nemzetről kialakult képet nagy mértékben a nemzeti kultúra határozza meg, melyben óriási szerepet játszik a színháztudomány és a színház. Abszurd, hogy mekkora ügyet csináltak belőle, és hogy azért állították le az építkezést, mivel azt az előző kormány kezdeményezte. Tudom, kell a pénz az árvízkarosultaknak, de a Nemzeti építését nem lehet tovább halogatni, még kölcsönök árán is folytatni kéne. Ha engem kérdeznének, Makovecz Imrét kérném föl, hogy egy

monumentális épületet tervezzen, amely a 2000. év ünnepi rendezvényeinek is otthont adna.

• **Alkalmaz-e olyan trükköket, melyekkel azt is kihúzod az interjúalanyból, amit nem akar elmondani?**

◦ Természetesen, minden alkalommal meg kell küzdeni az interjúalanyal, és meg kell izzasztani, hogy végül előadja, amit titkol. A legfőbb „trükk” az, hogy a szemébe nézek, és rögtön látom, hogy hazudik-e. Ezenkívül fontos az első két kérdés hatásos megválasztása. Az első kettővel szürom belé a tört, a többivel pedig csak megforgatom. Az interjú előtt felkészülök a témából, hogy ő engem ne tudjon zavarba hozni. Előre összeírok 10–15 kérdést, így szűkszavú válaszok esetén sem leszek gondban.

• **Mennyire kell szó szerint leközoľni a beszélgetőpartner szavait, mennyire szabad „megírni” egy cikket?**

◦ Mindenképpen az utóbbi. Az újságíró feladata, hogy az olvasók számára pontosan és érdekesen megírja, amit az alany gondol. Az emberek, akiket kérdezek, ritkán beszélnek nyomdakészen, és rendszerint, mikor visszaküldöm nekik a cikket ellenőrzésre, meglepődvé azt válaszolják, hogy „jajj, de jó, pont ezt akartam mondani”.

• **Volt-e olyan interjúd, amelyik a tettegességig fajult?**

◦ Volt. Nem szokásom, de megesett, hogy pofonvágtam az interjúalanyt, egy másik alkalommal pedig ráborítottam az asztalt. Bármilyen kérdést tettem fel, a válaszaiból kihallatszott, hogy csúsztat, hogy be akarja csapni az olvasót. Mindezt olyan szemtelenül tette, hogy magára haragított.

• **Származott ebből később problémád?**

◦ Szerintem örült, hogy nem tudódott ki. Egy felnőtt férfi megalázoónak érzi, ha arról kell beszélnie, hogy egy nő a saját irodájában megütötte. Nem hiszem, hogy bárkinek is elmondta volna. . .

• **Volt olyan eset, amikor nem te ütöttél?**

◦ Csak az 1991-es esetre tudok visszamlékezni. A guberáló hajléktalanokkal készítettem riportot az Akna utcában. Mikor új konténer érkezett, állítólag ráléptem egy aranyláncre. Ők azt hitték, hogy magamnak akarom megtartani, ezért a szemét közé löktek.

• **Hogyan „kapod el” azokat az alanyokat, akik nem akarnak veled beszélni?**

◦ Ilyen még nem fordult elő. Magyarország még nagyon messze van Amerikától. Nálunk a felső vezetőknek és a színészeknek jólesik, ha megjelenhetnek a sajtóban, és egy kis ingyenreklámhoz juthatnak, még akkor is, ha objektíven írunk rólunk. Ez egy nyugodtabb világ, nem bántják, és nem menekülnek az újságírótól, mi sem vagyunk annyira rámenősek. Magyarországon Diana esete nem ismétlődhet meg.

–Peter Taylor

Tudományos rovat

Perity Ilona

SZEMEZZÜNK!

Ha valakinek megromlik a látása, akkor egyszerűen szemüveget kezd hordani. Pedig létezik egy módszer, amivel a tökéletes látás visszanyerhető, sőt még a veleszületett látási problémák is orvosolhatók. Ez a módszer a Bates-féle látásjavító szemtorna.

Alap gondolata az, hogy a szem különböző látási betegségeit egyrészt az akaratunktól függetlenül működő szemizmok nem megfelelő állapota, görcsössége, feszülése, másrészt a belső, agyi látóközpont nem tökéletes működése okozza. A szem maga körülbelül 60%-ban felelős a látásért, míg a belső látóközpont adja a maradék 40%-ot. A szemtorna olyan egyszerű gyakorlatokból áll, amelyek segítenek megszüntetni a szemizmok görcsös állapotát, szemben a szemüveggel, ami éppen, hogy rögzíti ezeket. A gyakorlatok egy része a belső látóközpont helyes működését segíti elő.

Mi legyen a szemüveggel? Lehetőleg tedd le, és a jövőben olyan keveset használd, amennyire csak lehet. (Azért ezt a cikket még olvasd végig.) A gyakorlatok alatt sohase viseld!

Akkor most lássuk a gyakorlatokat. Fontos, hogy lazán, szemedet nem erőltetve végezd őket, különben nem használnak.

Mindig a lazító gyakorlattal kezd a tornát, a többi sorrendje nem számít. Ez a gyakorlat ellazítja a nyaki izmokat és javítja a fej vérellátását. Ül le, fejedet ejtsd előre, majd törzsedet jobbra-balra ingatva hagyd, hogy fejed saját súlyánál fogva körzést végezzen. Mindkét irányba harminc-harminc másodpercig csináld! Ezután tedd a kezed a combdra és végezz vállkörzést. Vállból indítsd a mozudulatot, a kezed ne emeld fel! Fél percig előre, fél percig hátrafele körözz. Közben húzd ki magad, mintha karót nyeltél volna. Most következik a gyakorlat utolsó, egyperces része. Ötvözd az előző két gyakorlatot! Körözz a válladdal, kissé ingasd a törzsed, körözzön a fejed saját súlyánál fogva. Persze ezt már képtelenség szabályosan csinálni. Mások előtt ne mutakozz ilyen állapotban, mert még azt hinnék, idegrángásod van.

Nagyon fontos gyakorlat az alaptenyerezés. Dörzsöld össze a két tenyered, hogy jól fölmelegedjenek, majd tedd őket lazán csukott szemeidre, úgy, hogy kezeid kagyló alakot formázzanak, és mindkét kéztő az arccsonton nyugodjék, az ujjak pedig a homlokon kereszteződjenek! Ügyelj arra, hogy a tenyered soha ne érjen a szemedhez! Ha ülsz, könyököddel támaszkodj az asztalra vagy a térdedre, ha fekszel, támaszd alá kispárnával a karjaidat! Minél lazább testhelyzetre kell törekedni, ne feszüljenek az ujjaid sem! Képzeld magad elé a feketeséget, és legyen körülötted csend! Ez a gyakorlat pihenteti a szemedet,

oldja a szemizmok görcseit. A tenyér önmagában is gyógyító hatással bír, de itt ezt még a meleg is erősíti. Legalább naponta tíz percet végezd! Ez az egyetlen gyakorlat, amiből többet szabad csinálni az előírtnál.

Naponta kétszer három percig napoztass! Lazán csukd be a szemed és tartsd a fényforrás irányába a fejed, miközben lassan jobbra-balra fergatod. A fényforrás lehet 40 W-os izzó, amitől másfél méter távol állsz, vagy lehet a Nap is, de vigyázz vele, mert a napsugárzás túl erősnek is bizonyulhat. Inkább a reggeli órákban válaszd a Napot! Véletlenül se nézz bele!

A tenyerezés-napoztatás az előző két gyakorlat kombinációja, amely egy kicsit másképp hat a szemre, mint azok külön-külön. Két és fél percig végezz tenyerezést, majd ugyanennyi ideig napoztass, ezután ismét két és fél percig tenyerezz, majd megint napoztass! Naponta kétszer tíz percig csináld!

A tenyerezés vizualizálással a belső látóközpontra hat. Ugyanúgy tedd a tenyered lazán becsukott szemedre, mint az alaptenyerezésnél. Hallgass valamilyen szöveget és figyelj oda a szöveg nyomán a képzeletedben születő képekre! Naponta tíz percig végezd!

A most következő gyakorlat különösen jó szemtengely-ferdülés javítására, illetve farkasvakság gyógyítására. Javítja a fényérzékelést, ezáltal rossz megvilágítás mellett is jobban fogsz látni. Naponta négy percig végezd! Válassz ki szemben magaddal egy pontot, ezt bámuld, de azért pislogj rendszeren! Tedd a bal kezed a bal füled mellé, a jobbat a jobb mellé! Kűrűlbelül 15–25 cm-re húzd oldalra kezed a fej vonalában, és mozgasd az ujjaidat, de ne nézz oda, a kiválasztott pontot nézd! Perifériális látásod érzékeli az ujjaid. A szem szívesebben figyel a mozgásra, mint az állandó pontra.

A tornát több részletben is végezheted, de húsz percesnél kisebb egységekre ne oszd, mert úgy már nem használ. A további gyakorlatokat ld. a következő számban. A fent írtakkal kapcsolatos *kérdéseidet* tedd fel bátran, vagy dobd be a postaládába. Kellemes szemfogatást!

–Bernáth Andi

Kü l ö n ó r a
16 órakor a Nagyteremben

ALIBABA KONYHÁJA

Alexa Balázs

Ebben a cikkben folytatjuk az előző számban elkezdett emlékezetfejlesztő gyakorlatok ismertetését, amelyek „átsegíthetnek minket a nehéz napokon” (Dóra).

A következő módszer a képzeletet használja új (akár idegen) szavak tanulásának elősegítéséhez. Ezt az eljárást (amit szerintem sokunk már régóta, nem tudatosan, de használ) kulcsszómódszernek nevezték el. A lényeg a következő: először is találnunk kell a megtanulandó szóban valami olyan részt, ami úgy hangzik, mint egy már ismert szó. Például az angol *mother* kifejezést úgy ejtjük, hogy „mádör”, ami emlékeztethet minket arra a képre, mikor *dörög az anyukánk* (vagyis dühös), és így máris összekapcsoltuk a *mother* szót azzal, hogy „*má’* megint *dörög az anyukánk. . .*”.

Ezután, ha meghalljuk a *mother* szót, azonnal előhívjuk a képet, és mindjárt tudni fogjuk, hogy anyát jelent. És ez fordítva is működik: ha le kell fordítanunk az *anya* szót angolra, beugrik a kép a „*má’* megint *dörögő*” anyával, és ebből hamar „kiérezzük” az angol *mother* megfelelőt. Ezután, minél többször használjuk ezt a gondolatsort, annál inkább elhalványulnak a szálak, amik a *mothertől* az *anyáig* vezettek, és végül már csak a közvetlen megfeleltetés marad fenn.

Az előző módszer kissé körülményesnek és mesterkéltnak tűnik, de a felmérések szerint nagymértékben elősegíti az új szavak tanulását.

Minél mélyebben dolgozunk föl valamit, annál jobban fogunk rá emlékezni. A mélyebben földolgozott anyag olyan, mint a város, amibe sok út vezet (pl. Róma). Ide sokkal valószínűbben fogunk eljutni, mint egy olyan helyre, ahová csak egy, vagy kevés út fut be. Vagyis, ha mindenképpen meg akarunk jegyezni valamit, terjesszük ki a jelentést. Pl. ha egy eseményt kell megjegyeznünk, tegyünk föl magunknak kérdéseket az okaira, következményeire, kialakulásának körülményeire stb. Ha meg kell jegyeznünk egy történelmi csatát, minél többet tudunk róla, annál könnyebb és pontosabb lesz a felidézés, vagyis számos felidézési útvonalat kell létrehozni hozzá.

Nagy szerepe van a tanulásban a kontextusnak (környezet), amiben elsajátítottuk az anyagot. Igazából nem is a tanulásban, hanem a felidézésben van ennek jelentősége. Ha a felidézéskor azonos a környezet azzal, ami tanulás-kor volt, jóval könnyebb felidézni az eseményeket. A kontextus lehet külső vagy belső. Külsőre példa, hogy hatékonyabban tudunk visszaemlékezni a volt osztálytársaink nevére (mondjuk 10 év után), ha elmegyünk a volt iskolánkba. A belsőre ismerek egy történetet (mentségemre legyen mondva, hogy nem én találtam ki. . .): a férj minden péntek este leissza magát a haverjaival, majd hazatér a feleségéhez. Mindig leveszi a cipőjét, majd ledől a kanapéra,

ahol reggelig alszik. Egyik reggel azonban nem találja meg a cipőjét, és a feleségével egy hét letelte után már lemondtak arról, hogy valaha is megtalálják. Aznap este azonban ismét leitta magát, és hazaérkezés után furcsa mód, elsőre megtalálta lábbelit.

Vagyis a belső állapotunk igen nagy mértékben kihat az emlékezeti teljesítményünkre. Ezért van az többek között, hogy az otthon, nyugodt körülmények között megtanult anyag hirtelen „kiesik” a fejünkből egy stresszes feleltetés közben, és a színpadon nem jut eszünkbe az otthon oly alaposan megtanult vers. (*vagy amikor otthon hiába keressük a sugólyukat – a szerk.*)

A következő számban lesz az utolsó cikk, ami az emlékezettel fog foglalkozni. Addig is jó tanulást! (Ezt nem hiszem el, hogy én mondtam, és minden kínos helyzetben le is fogom tagadni. . .)

–Alibaba

KUTYAVILÁG, 2. RÉSZ. A PÁSZTORKUTYÁK

Ahogy az emberiség lépésről-lépésre haladt előre, úgy a kutyáknak már nemcsak a vadászat volt az egyetlen feladatuk, hanem másik fontos tevékenységükké vált a vándorló állatok őrzése. Mint a vadászatoknál is láttuk, az ember itt sem boldogult egyedül, a nyáj vagy csorda terelésére a kutyát hívta segítségül.

A kezdetek. . . A pásztorkutyáknak a terelés mellett meg is kellett védeniük az állatokat a vadaktól, ezért erősnek, nagy természetűnek és bátornak kellett lenniük. *Arisztotelész* így jellemezte őket: „Erős, hatalmas természetű, éber és bátor, sőt arcátlanul merész kutyák, ugatása borzalmat keltő, harapása rettentő. . .”.

*Marcus Terentius Varró*tól (római tudós, i.e. 2. sz) származik az első részletes leírás ezekről a kutyákról. *Varro* szerint a nyájőrző eb legyen hófehér, hogy meg lehessen különböztetni a farkasoktól; kiemeli, hogy a jó pásztorkutya nem lehet sem lomha, sem túl ugató, ki kell tűnnie éberségével, tanulmányosságával. Írásaiból megtudjuk, hogy miért helyeztek az ebek nyakára szöges bőrnakörvet: nehogy a farkas vagy a medve megfojtsa vagy átharapja nyaki ütőerét. Ezeket a kutyákat igen nagy becsben tartották kitűnő tulajdonságaik miatt, így nem véletlen, hogy ott találjuk őket *Hermész* (a nyájak istene), *Silvanus* (erdők és mezők istene), *Pán* (pásztorok istene) oldalán is. A régi leírásokból kiderül, hogy ezek az ebek nagyon hasonlítottak egymásra, erős csontozat- és izomzat, nagy fej és félelmetes fogazat jellemezte őket.

Ahogy múlt az idő, a nomád állattartás már majdnem teljesen megszűnt, a legelőterületek és a vadállatok vadászterületei elkülönültek egymástól, ezért a védelem helyett inkább a terelésre terelődött a hangsúly. Az eddig nehéz

testű, lassú mozgású kutyák már nem voltak alkalmasak erre a feladatra. Gyorsabb, mozgékonyabb kutyákra volt szükség, így a pásztorkutyál átalakultak közepes nagyságú, éles szimatú, értelmes, mindig munkakész ebekké.

Magyar vonatkozásban az így kialakult fajták a *kuvasz*, a *komondor*, a *puli*, a *pumi* és a *mudi*. Ezeket a kutyákat nem kell különösebben tanítani mesterségükre, mert a terelés „a vérükben van”. A kölyökkutyák 9–10 hónapos korukban kezdenek el dolgozni a már érett kutyák mellett. Régebben a kiskutyák tépőfogait leeresztették, azért hogyha az elkóborolt állatot elkapja, ne sértse meg. Alapvető feltétel, hogy parancsszóra engedelmeskedjenek. Mivel életük nagy részét a természetben töltik, szaglásuk, látásuk és hallásuk nagyon kifinomulttá válik. Látásuk például olyan éles, hogy a juhász intését 600–800 méter távolságból is észreveszik.

Ismerkedjünk meg néhány fajtával közülük. A magyar kutyafajták közül kétségtelenül legnevesebbek a pásztorkutyáink. A *komondor* ősi fajta, melynek nagy termetét földig érő, hosszú, loncsos szőre is hatalmasabbá teszi. A népvándorlás idején került elődeinkkel a Kárpát-medencébe. A ménest, nyáját és gulyát hűségesen őrizte éjjel-nappal, a támadókkal is könnyedén megbirkózott, bundája pedig védte a hidegtől. Napjainkban házat őriz.

A komondorhoz hasonló tulajdonságokkal rendelkezik a kitűnő megjelenésű *kuvasz* is, bár hófehér bundája kisebb, mint a komondoré. A kuvasz ideális védelmezője volt a nyájnak, manapság is kihasználjuk az idegenekkel szembeni bizalmatlanságát.

Talán az egyik legismertebb és legkedveltebb pásztorkutyánk a *puli*, mely rendkívüli terelőképességéről híres. Közepes méretű, loncsos, hosszú szőrű, kis „ugatógép”, eme tulajdonsága miatt is tökéletes terelőeb. Bundája fekete, illetve fehér lehet. Ennek a fajtának külön érdekessége, hogy az emberi nyelvből a legtöbb szót képes megérteni a kutyák közül, s ez az egyik leghosszabb életű állat is, 18-20 évig is élhet.

A *pumi* valószínűleg a puli és a német *spicc*, illetve a francia *briard* keresztezéséből származik. Nagyon tanulékony, bátor és hihetetlenül mozgékony eb. A pulikkal ellentétben nagyon sok pumi ma is űzi eredeti mesterségét.

A *mudi*ről először 1930-ban írt Fényes Elek múzeumigazgató. Ez egy „késői terelőkutya”, de megállja a helyét, akárcsak társai. Szőrzete lehet fekete, fekete-fehér és fehér is.

Lássunk néhány **külföldi társat** is: Az olaszok nagy termetű nyájórző kutyája a *maremann*, melyben rokon vonásokat találunk a kuvasszal és a pireneusi pásztorkutyákkal. Feltehetően Közép-Ázsiából származik. Erős felépítésű, jó tűrőképességű az időjárás változásaival szemben, szívós. Félelmet nem ismer.

A *rottweiler* őse a római császárok hadjáratainál az élelmet, vagyis a szarvasmarhát terelgette, amíg el nem jutott a Rottweil nevű városkába, ahol meghonosodott és nevet is kapott: *rottweiler*. Feladata a szarvasmarha és a gazda őrzése volt. Manapság is őrző-védő feladatokat lát el, de sajnos Magyarországon ezt a fajtát nagyon eltenyésztették az évek során.

Az angolok két legkedveltebb terelőkutyája a *collie* és a *border collie*. A *collie* vagy más néven skót juhászkutya nagyon nagy érték Skócia hegyeiben, mert kitűnő munkát végez. Egyébként csodálatos hosszú szőre miatt, sokan a világ legszebb kutyájának tartják. A *border collie* is ugyanilyen jól végzi munkáját, nagyon éber, egy régi írás szerint felér egy jó minőségű ökörrrel is.

A *kaukázusi juhászkutyának* hazája Észak-Kaukázus, Azerbajdzsán és Grúzia. A nyáj, illetve csorda egyik legjobb őrzője, hazájában sokszor küzd farkasokkal és rablótörzsekkel, ezt hatalmas termete teszi lehetővé. Bundája megvédi a hidegtől, de szinte mindenfajta időjárási körülményt elvisel. Kiváló tulajdonságai miatt a világ egyik legjobb pásztorkutyája. Hátrányként talán azt lehetne megemlíteni, hogy „egygazdás” kutya, saját gazdáján kívül nemigen fogad el mást.

A megemlített fajtákon kívül még sok létezik, szinte minden országnak megvannak a maga pásztorkutyái, de eme kutyák legtöbbje rokon vonásokat ölt egymással. A pásztorkutyák is – akárcsak a vadászkutyák – nagyon sokat segítettek az embernek, így megvédték őt és állatait a vadaktól.

–Perity Ilona

dalmata

LÁTÁSTÓL VAKUZÁSIG, 2. RÉSZ

A fényképezés technikai eszközei, anyaga és sajátossága folytán alkalmas arra, hogy az élet jelenségei közül bármit, élő és élettelen, nyugalomban lévő vagy nagy sebességgel mozgó, azaz a természet minden megnyilvánulását a valóságnak megfelelően, „tökéletes” módon rögzítse, és tetszés szerinti mennyiségben állítson elő arról másolatokat. Cikkünkben a fényképezés témakörét járjuk körül.

Az emberi tevékenység szinte minden területe kapcsolatba hozható a fotográfiával. A mélytengerek világától a csillagos ég titkainak kifürkészéséig mindenütt nélkülözhetetlen segítőtje, eszköze az emberi kutatásnak. A tudomány minden ágában megtalálható. Megörökíti a mikro- és makrokozmosz világának csodáit, találkozhatunk vele a hírdetőoszlopokon, tudósít a világ eseményeiről.

Egy-egy újság ma már el sem képzelhető fényképek nélkül (a hírek kivételével mindenhol megkövetelik, hogy a szerző hozzon képet is), de megtalálható díszítőelemként a mai emberek lakásában is. Nagy mértékben járult hozzá az emberi látókör kiszélesítéséhez, az ismeretek bővüléséhez, a tájékoztatás ma már megszokott sokrétegűségéhez.

A fotográfia nemcsak az élet jelenségeinek a lemásolására alkalmazható, hanem a valóságos ábrázoláson túlmenően a jelenségeket egyéni, sajátos, szubjektív tartalommal is megtöltheti, vagyis műalkotás is lehet. A kép és az alkotás folyamata nem választható el egymástól, a kép mondanivalója az alkotó szubjektív tudatvilágának összetevőiből alakul ki.

A legtöbb „fotóamatort” az tartja vissza az otthoni fényképezéstől, hogy azt gondolja, ahhoz különleges, drága felszerelés szükséges. Pedig a fotográfia nagy tömegek által művelhető, sem technikai hozzáértés sem különösebb formálókészség nem szükséges (de kifejezetten ajánlott). A fényképezőgépek egyre kisebbek lesznek, teljesítményük ezzel fordítottan arányos, az objektívek fényereje nöttön nő: ma akár már gyertyafénynél is lehetne fényképezni. Az árak pedig csak lefelé szállnak, ha nem is olyan mértékben mint a számítástechnikában. *(sajnos az is elmondható, hogy a tömegcikk-kínálat élettartama és minősége – csakúgy, mint a számítógépek piacán – egyre romlik. – a szerk.)*

A legújabb amatőr fényképezőgépeknél a távmérés és az élességállítás automatikus. A hivatásos fényképezészek gépein motoros filmtovábbító rendszer is akad, amelyekkel akár 10 kép/s sebességgel is lehet fényképezni (összehasonlításképpen: a mozifilmenél ez 24).

Most pedig jöjjön egy kis **történeti áttekintés** (hogy *Alibaba* szavaival éljek, senkinek a nagy örömére).

A fényképezőgépek őse a lyukkamera (sötétkamra avagy *camera obscura*). Ezzel az eszközzel lencse nélkül lehet előállítani egy tárgy képét. Ez egy kocka alakú, minden oldalról zárt doboz, melynek egyik oldalán lévő kis keresztmetszetű nyíláson át áthaladó fénysugár a képfelfogó ernyőre (homályos üveg, vagy áttetsző papírlap) annak a tárgynak a képét vetíti le, amelyről érkezett. A fény egyenes vonalú terjedése miatt a keletkezett kép mindig fordított állású.

Daniel Burbaro a lyukkamera furatába egy gyűjtőlencsét helyezett, ezért őt tekintjük a lencses fényképezőgép feltalálójának.

Johann Zahn 1665-ben olyan hordozható lyukkamerát készített, melyet egy homályos üveggel, s egy ferde tükörrel láttak el. Ez volt a tükörreflexes fényképezőgép korai őse. Ez úgy működött, hogy a fényképezőgép objektívje mögött a vízszinteshez 45°-os szög alatt hajló, felcsapható síktükör az objektív által kapott képet a tükör felett elhelyezett, homályosított üvegfelületre vetítette. Az expozíciónál a tükör felcsapódik, ezáltal az objektívből jövő fénysugár akadály nélkül juthat el a film síkjára. De ez csak az újkor találmánya, mivel akkoriban még nem ismerték hogyan lehet az így nyert képeket rögzíteni.

A feladat megoldásához először Heinrich Schultze járult hozzá az ezüstsók fényérzékenységének felismerésével.

Először Niepce készített tartós fényképet 1826-ban. A sötétkamra által rajzolt képet aszfaltoldattal bevont lemezen rögzítette. Majd munkája nyomán munkatársa, Daguerre kidolgozta korának elismert fényképezési eljárását, a daguerrotypit. A felvételt nedves állapotban levő ezüstjodiddal bevont lemezre készítette. A megvilágítási idő (az expozíció) 10–20 perc között volt, ami igen kellemetlen tudott lenni például portréfelvételek készítésénél. A megvilágított lemezt higanygőzök hatásának tették ki, ezáltal jött létre a pozitív kép.

1841-ben F. Talbot felfedezte a papírra való fényképezés módját, kidolgozta a róla elnevezett fényképsokszorosító eljárást, így megjelenhettek az első másolatok. 1843-ban pedig napvilágot láttak az első nagyítások. Ezután a cél az exponálási idő csökkentése volt. Ezt úgy kívánták elérni, hogy növelik az objektívek fényerejét. 1841-ben Petzval József a fényképezés idejét néhány másodpercre csökkentette. Az általa készített Petzval-féle lencsék mozifelvételekben ma is használják.

Ekkoriban találták fel a villanófénylámpát is, amely rövid ideig tartó, de igen nagy erősségű fényforrás. Régebben erre a célra egy fémkeveréket használtak, ma viszont az „örök vaku” terjedt el: zárt, átlátszó térben elektromos áram hatására nagy fényerejű elektromos kisülést idéznek elő. A film mint

nyersanyag alkalmazása az 1900-as évek elején megteremtette a tekeréscsfilmes fényképezőgépek megszerkesztésének alapját. Az 1910-es években megépül a mai modern kisfilmes gépek első példánya.

Ezután már csak egy dolog hiányzott a tökéletes fénykép elkészítéséhez: a szín.

A színesfényképezés kialakulását két felfedezés készítette elő. 1., Maxwell angol fizikus 1885-ben megállapította, hogy minden színárnyalat kikeverhető három jól megválasztott alapszínből (piros, zöld, kék); 2., Vogel felfedezése, mely szerint az eredetileg csak kék fényre érzékeny ezüst-halogenid emulziók bizonyos vegyületekkel zöld és vörös színű fényre is érzékenyíthetők.

E két felfedezés alapján jelentek meg 1936-ban az első színesfényképek, majd 1947-ben megjelent az azonnali képet szolgáltató polaroid eljárás. Azóta a fényképezés módja nem változott – ugyanaz az alapelmélet –, csak legfeljebb ha még lehet egy kicsit tökéletesedett.

(folytatás a következő számban)

–R.E.G

KÖD (KÉRDÉSEK A DÖKRŐL DIÁKOKNAK)

Az alábbi teszt a DÖK elnökével való beszélgetés és az SzMSz alapos tanulmányozása alapján készült, kiderül belőle néhány dolog a DÖK felépítéséről, működéséről, legalábbis ez a célja. Használati utasítás: a jónak ítélt válasz utáni számmal jelölt ponton kell folytatni az olvasást (vagy lapozni a következő cikkig).

1: Egy beugró kérdés. Minek is a rövidítése a DÖK? • Diákönkormányzat→7; Dáliatenyésztők Önkéntes Kórusa→26; Dodekaéderfejűek Önképző Köre→15.

2: Mi mást csinálna? (Esetleg szavazócédulákat osztogat.) Ha már ott tartunk, ki mit csinál, mit csinál az ombudsman? (idézem az SzMSz-t) • képviseli az 1–6. évfolyamok érdekeit→30; havonta egyszer ülésezik→23; nem gördít akadályt az iskola területén elkövetett, jogszabályba ütköző dolgok miatt indított fegyelmi eljárás útjába→20.

3: Határeset. Ha fizikajegy lenne, elfogadnám. Vissza a 6-ra.

4: Remek. Ő az. Az ő dolga,

hogyan – idézem – tartsa a kapcsolatot a gimnáziumi osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével és a diákszociális ügyek minisztere és az ájtala kijelölt Diákszociális Ügyek Bizottságának tagjai véleményt nyilvánítanak a diákszociális alap felosztásáról. Éles váltással vissza a diákelnökhöz. Hogyan választják az elnököt? • pézfeldobással→22; Ecc, pecc, kimehetsz...→32; titkos szavazással a Diákszociális Ügyek Bizottságában→19.

5: Nyomás 30-ra.

6: Bingo! Az. Egy villámkérdés. Hány képviselőt is küldenek a diákszociális bizottságba az egyes osztályok? • 1→12; 2→24; 3→3.

7: Szóval a diákönkormányzat, ami-

nek rövidítése DÖK, többszöri nekifutás után, úgy tűnik, megalakult. Parlamentáris jellegű lesz a felépítése, lesz kormány, miniszterek, van elnök. Apropó, ki is a jelenlegi elnök? • dr. Sáska Géza, igazgató→14; Mayer Gábor, 11.a osztályos tanuló→29; Horváth Gábor, 12.c osztályos tanuló→13.

8: Ez egy tipikusan passzív, közönyös, stb. válasz volt, egy beugrató a passzív, közönyös, stb. diákoknak. Ha van rá energiád, mássz vissza a 19-re.

9: Igen. Ő felel a lépcsőn való közlekedés biztonságáért, de a liftért is, de nem itt. Sajnos nálunk nincs ilyen miniszter. Akkor 17.

10: Talán a diákolimpiai válogatóval kevered. Most inkább menj vissza a 29-ik pontra.

11: Igaz. Az ombudsman nem tetszik, hanem egy 7–8. osztályos diák. Most nincs kérdés, inkább információk a 33-n.

12: 2, én győztem. Te jössz→11.

13: Hát, én nem is tudom, mi folyik itt az iskolában diákönkormányzat-csinálás ügyén, de nem ő. Újabb próbálkozást tehetsz a 7. pontnál.

14: Nem, nem ő. Vissza a 7-re.

15: Nagyon megtévesztő a hasonlóság, de sajnos, hát nehéz ezt így leírni, de nem. Ez a DÖK nem az a DÖK. Igazán sajnálom. Most pedig hátra arc, irány az 1.

16: Az én egyik kedvencem *A hét-szín virág*. Akkor mi is az az *SzMSz*? Nyomás a 18-ra.

17: Igen. Fel is tudnád sorolni őket? Na jó, egy kis segítség. Külügy-, belügy-, sport-, kulturális- tájékoztatásért felelős miniszter. És a hatodik: • diákiszociális ügyek minisztere→4; hadügyminiszter→31; közlekedésügyi miniszter→9.

18: Igen, ez azért van így, hogy ne olyan emberek legyenek miniszterek, akiknek személyes konfliktusuk van néhány tanárral, illetve ne olyan emberek, akik nem tudják ellátni az iskolai kötelezettségeiket a diákönkormányzati működés miatt és fordítva. Azért vannak finomítások, az illető elévül egy idő után. Így pl. az is kaphat esélyt, aki elsőben, mikor bejön az iskolába, betör 3 ablakot és kap 3 intőt, de később megjavul. A miniszterekkel kapcsolatos szabályokat is az *SzMSz* tartalmazza. Egy újabb rövidítés. Mié? • Színes Mesekönyv Szemüvegeseknek→16; Szervezeti és Működési Szabályzat→6; Szamojéd–Morva Szótár→21.

19: Igen. Azok közül, akik legalább 10 ún. kopogtatócédulá összeszedtek (a diákönkormányzati képviselőktől). Még valami. Az lesz az elnök, aki a legtöbb szavazatot kapja. Az elnöknek van helyettese is. Ő mit csinál? • Helyettesíti az elnököt→2; Akadályozza a diákelnök munkáját→27; Semmit, csak van→8.

20: Ez nem az ő feladata, hanem a Diákönkormányzaté. Viszont már csak két válasz közül kell választanod a 2-n.

21: Engem mindig lenyűgöz a számajéd kiejtésben a diftongusok, az affrikáták és a palatizált mássalhangzók finom oszcillációja. Nem is beszélve a morva szintaxisról. Expedítív revokáció. Vissza a 8-ra.

22: Dobj fel egy pénzt. Ha írás, akkor sajnos tévedtél és menj vissza a 4-re. Ha fej, akkor is.

23: Ez nem tartozik szorosan munkaköri kötelességei közé, de miért is ne? Van egy másik, az *SzMSz*-ben rögzített feladata, nézz utána a 2-n.

24: Igen, most nem kérdezem meg, ki az a 2, mert ez osztályfüggő (H.F.: a te osztályodban kik?), és kevés a hely a felsorolásra. A számoknál maradva, hány miniszter is van? • 6→17; 7→28; 8→82.

25: Szemüvegesek előnyben, de nem itt. Az az Ofotért. Most vissza az 5. pontra.

26: Nem is lenne rossz. Azt ismered, hogy *Nyílik már a dália...?*→1.

27: Nem tudom, a gyakorlatban mit csinál, de elméletileg nem ezt. Újabb kör a 23-n.

28: Itt döntenek rólad és azt se tudod, hányan?! Most menj vissza a 24-re, és szedd össze magad.

29: A DÖK elnöke erre a kb. két hónapi kísérleti időszakra Mayer Gábor. A 11.a-ba jár, az *SzMSz* kidolgozója. Persze mások előtt is nyitva áll a lehetőség, hogy képviselők vagy miniszterek legyenek (*már csak jövőre – a szerk.*). Akárki lehet miniszter?

• igen, ha tagja a Kis Matematikusok Baráti Körének és fejben megold egy 6-ismeretlenes hetedfokú egyenletet legfeljebb 29,58 s alatt→10; igen, de azért szemüvegesek előnyben→25; vannak censzusok, ilyen a 4,00-s átlag (3,99-el *senki* ne merjen odapofátlankodni!!), illetve hogy az illetőnek ne legyen fegyelmi megrovása→18.

30: Rajtad nem lehet kifogni. Az *SzMSz* 3 dolgot közöl az ombudsmanal kapcsolatban, ebből ez volt az egyik. Ehhez kapcsolódik egy másik dolog is, hogy köteles az 1–6. évfolyamok tanulóival kapcsolatot tartani. A harmadik pedig, hogy az ombudsman • egy 9–10. évfolyamba tartozó diák→5; tudjon angolul legalább 1 szót→81; nem kizárólag a diákképviseleőkől álló testület→11.

31: Ő felelne a tanárokkal való kapcsolattartásért, ha lenne. ha pedig jól választottál volna, most nem kellene visszamenne a 17-re.

32: A Négyesre visszamehetsz.

33: Befejezésként egy idézet az *SzMSz*-ből: „a DÖK célja, hogy a diákok érdekképviseletét a megfelelő fórumokon ellássa, a céljaira fordítható pénzeszeg felosztásáról döntsön, valamint az iskola közösségi életét megszervezze, ill. megbízottjai révén véleményt nyilvánítson a Diákszociális Alap felosztásában is.” És egy utolsó kérdés: miért is jó nekünk, hogy megalakult a DÖK? (a megfajtéseket ezúttal ne az újságnak küldjétek)

DÖKAK (A DÖK ALAKULÓ KÖZGYŰLÉSE)

A szünet előtti utolsó pénteken volt a Fazekas Diákönkormányzatának *nyilvános* Alakuló Közgyűlése. Ezzel a diákönkormányzat iskolánkban is elkezdhette (remélhetőleg) áldásos tevékenységét.

A gyűlés – előre ismertetett – feladata az volt, hogy elfogadja a DÖK *Szervezeti és Működési Szabályzatát*. A gyűlésen, ahogy az el is várható, szinte az összes képviselő – kisebb-nagyobb késéssel – megjelent, részt vett néhány tanár is (*Szokolai igazgatóhelyettes úr, Andó tanárnő és Szabó tanár úr*), az érdeklődést pedig a hallgatók szép száma mutatta.

A gyűlés a terveknek megfelelően alakult – *Kis Tamás* felolvasta az ülések rendjét, majd *Lohn Balázs* mondott nyitóbeszédet, majd kezdetét vette a *Horváth Gábor, Lohn Balázs* és *Mayer Gábor* által összeállított *SzMSz*-tervezet megvitatása.

A képviselők elfogadták a DÖK *céljáról* szóló első bekezdést, majd rövidebb-hosszabb vita után a DÖK képviselőkről szóló másodikat is. Innen azokat a pontokat, mely szerint nem lehet diákönkormányzati képviselő, aki az előző félévben fegyelmi büntetésben részesült, vagy tanulmányi átlaga 4.0 alatt van, úgy módosították, hogy az „átlag-cenzus” csak a miniszterekre vonatkozzon.

Az idő rövidsége és a kialakult vita (és egyre gyakoribb közbeszólások) miatt az egész *SzMSz* megvitatására nem kerülhetett sor. Sajnos a közbeszólóknak *Szabó tanár úr* sem mutatott jó példát. (*a szünet utáni közgyűlésen ezért az SzMSz-ben a renitens diák kitételt renitens személyre módosították – a szerk.*)

Mivel a képviselők nem ismerték eléggé a tervezetet, részben pedig a tanár úr hatására, aki azt kifogásolta, hogy ha nem ismertetnek *minden indítványt* egy gyűléssel előbb, mint amikor megvitatják, akkor a képviselők nem tudnak az osztályukkal egyeztetni¹, a további pontok megtárgyalását felfüggesztették.

Elnöknek később *Mayer Gábort* választották. A diákönkormányzati munka mielőbbi legitím megkezdése érdekében az *SzMSz* további pontjait megvitatás nélkül fogadták el, későbbi gyűléseiken fogják módosítani, ha szükséges.

Reméljük a DÖK tagjai később egyre inkább „belejönnek” a felelősségteljes munkába, és el tudják majd látni a szervezési (rendezvények, stb.) feladatokat, megvédik a diákok jogait, de nem esnek át a ló másik oldalára sem (számomra az átlaggal kapcsolatos vita már-már súrolta ezt, illetve kicsit személyes lobbizás-szerű volt. . .). Munkájukhoz sok sikert kívánok.

–*Lukács Árpád*

---

¹Pedig épp ez a *képviselési* demokrácia lényege: az emberek nevében a képviselők döntenek, akiket erre a feladatra megválasztottak. Ha rosszul, nem a nép akarata, és ígéreti szerint döntenek, leváltják őket. A *közvetlen* demokrácia lassúsága miatt nem hatékony.

Lelki segély

Béky Bence

Doktor Úr!

Azt hiszem, hallucinálok. Lehet, hogy skizofrén vagyok? Éjjelente alvás közben a macim a fülembe suttog valamit. Mikor megyek haza az iskolából, az utcánkban levő összes ház ablakából a matektanárom néz rám kárörvendő arccal. Reggel a müzlimben a dédnagyanyám jelenik meg, nevet és ettől a müzli bugyborékol. Egyre erősebb vágyat érzek, hogy a suliban a kémiaóráról ellógnak és elsétáljak a Lipótmezőre, holott Rákoskeresztúron lakom. Mit tegyek?

Drága Barátom!

Hallucinációinkban félelmeink jelennek meg. Ha valami zavar, vagy félsz tőle, gyakran eszedbe jut. Ha nagyon zavar, vagy nagyon félsz tőle, hallucinációként bukkan fel. Szembe kell nézned a félelmeiddel és megsza- badulni tőlük! Hogy a matektanártól miért félsz, azt még értem, de a dédanyáddal kapcsolatos rettegésed mélyreható elmezavarra utal. Azt mindenképpen tudom javasolni, hogy ne egyél müzlit. Kémiaóráról nyugodtan lóg- hatsz. A mozit cseréld le morzsicsinre, a legnemesebb plüsstenyésztők is ezt ajánlják.

Ha mindenképp el akarsz menni Lipótmezőre, ne habozz! Taláán van ott valami érdekes, ami vonz. Meg fogsz nyugodni, hiszen bármit is látsz, tudod, hogy Lipótmezőn jó, de legjobb otthon. Aztán majd számolj be róla, hogy mit láttál, ugyanis én még nem

voltam ott, bár néha ellenálthatatlan vágyat érzek rá.

Drága Hajódoktor!

Az utóbbi időben a fülem mozog. Szabályszerű nyolcasokat és köröket ír a le- vegőbe. A legváratlanabbul kezd rá, leg- gyakrabban akkor, amikor a metrón ülök. Lehetséges, hogy ez kapcsolatban áll a szerelmi életemmel? A barátnóm két hete szakított velem. Kérem, segítsen!

Tisztelt Levélíró!

A gyanúja jogos, az ilyen jellegű je- lenségeknek általában pszichikus okai vannak. Lehet, hogy valóban a sze- relmi élete viselte meg, de ahogy elfe- lejtji a barántójtét, a füle mozgása is mérséklődni fog. Tudom, hogy ez ne- héz, de nők miatt nem érdemes testi bajokkal küszködni. Ezt tartsa fejben, és győzze meg erről a fülét is.

Persze ilyen problémákat más is okoz- hat: a stressz, az anyós, a rendszertelen és elkapkodott étkezés vagy egy kémi- atanár. Mindenképpen javasolom, éljen nyugodtabb életet, és idegeskedés he- lyett inkább csináljon házi feladatot.

Van itt még valami. A metró és a nyolcas alak arra enged következd- tetni, hogy a füle önálló életet él, moz- gását a lámpák helyzetének periodi- kus változása hozza létre, amikor a metró a megállóban lassan megy. Ha nem a nem akarja, hogy a füléből rövid időn belül napraforgó legyen, kene- gesse csukamájolajjal vagy ha ez sem segít, forduljon orvoshoz.

KLOÁKA

A Fazekas-napok csütörtökjén épp a nagyedik emeleten ténferegünk, amikor a Rózsaszín Párduc hangjai ütötték meg a fülünket. A társalgóban egy „utcazenekart” találtunk. Kapva kaptunk az alkalmon, és egy kicsit kérdezősködünk:

- **Ez egy állandó zeneker vagy csak ideiglenesen állatok össze?**
  - Csak most álltunk össze. Szabó Szabolcs tanár úr mondta, hogy alakítsunk zenekarokat, így hát alakítottunk egyet.
- **Melyikötök vezetékneve a Kloáka?**
  - Egyikönké sem. Van Kaláka, s erre rímel a Kloáka. Hát így esett.
- **Milyen hangszereken játszatok?**
  - Gitár, dob, szaxofon, kasztanyetta, maraccas (csörgő) és még van vokálunk is. A pontos összetétel változó, de legalább tízen vagyunk.
- **Van zenei előképzettségetek?**
  - Akik eljöttek, eldönthették maguk. Az újságolvasóknak csak annyit, hogy többen járnak közülünk zeneiskolába, a gitáros viszont magától tanult meg játszani, a dobos pedig múlt pénteken ismerkedett meg ezzel a dobbal.
- **Írtatok már saját számot?**
  - Igen, van egy Joe című számunk, amely Jack néven is közismert. Nagy siker lett volna, ha elő tudtuk volna adni.
- **Mik a terveitek a jövőre nézve?**
  - Először is egy kislemez, aztán egy világméretű turné, de komolyra fordítva a szót, még nincsenek igazán terveink, csak úgy, a szórakoztatás céljából álltunk össze. Legkésőbb jövőre, ugyanitt találkozhattok velünk, de akkor már profiként.

–Bernáth Andi, Perity Ilona

KLOÁKA

Ferenc Lőrincz (Dob)

Karas Katalin (CSÖRGŐ)

Csusz Bálint KASZTANYETTA

Lőrincz Henri (Gitár)

Levesz Dávid (szaxofon)

Valamint Vokál

CSÖRGŐ

NIHI

Színház

Költő András

Előjáróban csak annyit, hogy a Fregattban új rovat nyílt, a FazékSzínház. Talán nem meglepő, hogy rovatunkban a Fazék nemrég alakult színjátszókörének előadásairól, terveiről, mindennapjairól olvashattok.

Mint a „helyi kamarszínház” tagja, e cikksorozatban iskolánk újszülött színjátszókörét szeretném megismertetni Veletek. Bár a Fazék Színjátszókör nemrég jött létre, már fel tudunk mutatni egy – állítólag – nagyszerű produkciót.

Örömmel és kedvvel csináljuk; nagyon sok munkánk fekszik benne. Reménykedünk hát, hogy hosszú és sikeres pályafutás előtt állunk, aminek záloga az érdeklődő néző. Nem titkolom: azt szeretném, hogy e sorok olvasói kedvet kapva eljőjjenek előadásainkra.

Utólagos előzetes. Reméljük, hogy legalább hallomásból tudtok – *nézőink* szerint – igen jól sikerült előadásainkról. Ionesco *Különórájában* és Hans Sachs darabján, *Halál az odvas fában*-on sokan láttak bennünket. Ha esetleg valaki nem, még nincs veszve semmi: nemsokára újra színpadra lépünk. „Étvágygerjesztőnek” pár szónyi előzetes a színdarabokból – utólag:

A **Különóra** egy magántanár mindennapjait mutatja be egy felvonásban. A 65 éves tanárhoz új tanítvány érkezik, a nyegle, nagypofájú 18 körüli aranyifjú, aki – ki hitte volna! – természettudományokból és filozófiából óhajt doktorálni. A tanár úr minden képességét latba vetve megpróbálja megismertetni az alkalmazott aritmetikával és az újspanyol nyelvek összehasonlító filológiájával, s jól is megy minden, amíg meg nem jelenik a vészmadár szobalány és el nem kezd fájni a nagyképu fiúcska foga. . .

A darabot Gárdos Bernadett rendezte. A Tanár alakítója Rózsa Dávid, a Tanítványt Költő András, a Szobalányt Fodor Anna játssza.

A **Halál az odvas fában vérfagyasztó népi komédia a híres mesterdálnok tollából.** Egy angyal meséli el három rablógyilkos és az erdőlakó remete kínhalálának történetét. Az öreg csuhás pénzeszacskót talál egy öreg fűzfa odvában, s bár futva menekül, végétét már nem kerülheti el... Ha az 1600-as években lett volna Zsaru, akkor ez a rémtörténet biztosan a címlapjára került volna!

Fábián Ágnes Remetéje, Harcsa Veronika Angyala, Varró Gergely Barabása, Béky Bence Csizmása és Papp László Csámpása Visontai Miklós rendezésében a Fazekas-napi főpróba tanúsága szerint nagy sikerre tarthat számot.

Kedves Fregatt-olvasók (és leendő Fregatt-olvasók)! Ezúton kérek benneteket a Fazék Színjátszókör nevében, hogy nézzetek meg minket. Már az is nagy támogatást jelent, ha állíthatjuk: az iskola kíváncsi ránk! Előre is köszönet minden leendő pártolónknak. Várjuk kritikáitokat, ötleteiteket is a Fregatt postaládájába.

–Költő András, rovatszerkesztő

A SMARAGD ROMÁNCA

Olyan ritkán nézek délután tévét (este is, de az már más kérdés). Ez két tényezőnek köszönhető. Egy: semmi érdekes nincs műsoron. Kettő: a leckeírás szempontjából a 16⁰⁰ utáni időszak épült be a bioritmusomba. Néha viszont különösen áldásos hatással bír egy kis agymosás, ezért zsupsz, beveszem magam a fotelba. Ilyenkor jól elbeszélgetünk a nappaliban a tévé, a másik fotel és én.

J. * Kellemest a hasznossal, mondanám, csak nem mindig tudom, melyik melyik. Legutóbb pl. szereptévesztésben voltak, legalább is relatíve. Ha már itt írom a fizikaleckét, nem kéne elterelnem a figyelmemet. Nna. Van ez a Curie-kerék. Merthogy nincs neki mágneses monopol momentuma, hanem dipol helyette. Homályos, bejövő háttérinformáció:

TV ◦ Mostanában annyi új és csodálatos dolog van, amit felfedezhettek! A virágok, az ég, a fák... és mindennek olyan gyönyörű színe van körülöttem blablaba, jaj, Dominga, olyan boldog vagyok, hogy megismerhetem őket blablaba. És ez a tej? Jéééé, milyen fehér!

J. * Csak most jut el, hogy női hang. És affektáló, nem is kicsit.

Másik fotel ◊ Tudod, ez Esmeralda. Eddig vak volt szegény, most műtötték.

J. * Itt vannak az indukcióvonalak is. Jaj, persze, a jobbkézzsabály szerint.

TV ◦ Adrian, mit keresel te itt?

J. * A fenébe is, nem lehet így koncentrálni. Pedig már azt hittem, az agyam átállt az ilyenkor szokásos, szelektáló üzemmódra. A reklámokra teljesen immunis vagyok. Miért-mászik-ez-a-sipítózás-mégis-a-fülembe?

TV ◦ Szeretlek, Graciélám! Szökjünk meg, elviszlek a világ végére is!

◦ Nem lehet, Adrian, nem megy!

◦ De hát miért, miért?

◦ Hiszen szeretlek én is, Adrian. De ismered az anyámat.

◦ Ez így nem mehet tovább, nem bírom!

Másik fotel ◊ Ez így megy már x rész óta. Ezek halálosan szerelmesek, de a lány gonosz anyja nem engedi a rangon aluli házasságot.

J. * Hát igen, igaz, hogy csontig - mit csontig, már a csontot rágják, de ugye egy sorozatba ismert, könnyen emészthető dolgok kellene. Azért biztos gondoltak szellemes, új elemekre is.

TV ◦ Háhá, itt van az én forrásom. Mesélj a te vén barátodnak az ő szépséges Esmeraldájáról!

J. * Ez már mindjárt más. Mindig is tiszteltem a sorozatokban, hogy olyan emberközeli motívumokat csempésznek beléjük. Erről például rögtön eszembe jut, milyen lelkesen jártam ki én is a Margitszigetre beszélni az aranyhalaimmal. Hatéves koromban. Kritikai megjegyzéseimet azonban belém fojtja a

lelkes és kimerítő tájékoztatás a képernyőn feltűnő fiatalember családi életével kapcsolatban. A másik fotel ebbe annyira belemerül, hogy óhatatlanul lepiszegelem, mert hallani akarom a cápazenével bevezetett dialógust. Végre történik valami izgalmas!

TV ◦ Jaj, de jó, hogy itt talállak, José Armando! Mi a baj?

◦ Nem szeretnék most erről beszélni, Georgina.

◦ Jó.

◦ Jó? Csak így, egyszerűen?

◦ Igen.

◦ Csodálatos vagy, Georgina. Köszönöm, hogy nem faggatsz, mert tudod, hogy fájna. Te annyira más vagy, mint a többiek. Mások rögtön nevek, helyek, részletek után érdeklődtek volna.

J. * Eltart egy darabig, amíg ezt lefordítom. Annál jobban megdöbbenek, amikor kijön a végeredmény: semmi. Ráadásul az „úgysem mondom meg, hogy a konyhaszekrénybe dugtam az ajándékot” stílusában. Nincsen benne semmi, ámde az legalább érthető.

Ám hirtelen zöld lézerefény cikázik át a képernyőn (Windows képernyővédő vagy mi) és... hatalmas zümmögés közepette megérkeznek az UFO-k, hogy eltöröljék a Földet Esmeraldástul, José Armandóstul... de nem. Semmi olyasmi, ami felébresztene kábulatomból. Csak valami emlékezés helyette. Olcsó film. A fele az előző részből lett kivágva, gusztusos „emlék” címkével szervírozva. Annyira elfásultam, hogy már nem is tudok odafigyelni.

Pedig ha megtenném, még hallanám, hogy mindent kétszer mondanak, mindent kétszer mondanak. . Ez olyan déjá vu. Honnan is? Persze a Kisasszonyból meg az Isaurából, meg a Megveszem ezt a nőt-ből ismerős. A műproblémák is. Szerencsére odáig azért elfejlődöttünk, hogy minden eseményt alaposan kiemeljenek, nehogy az addigra letaglózott nézőnek gondja legyen a befogással.

Bomba recept – folyékony szappan. (Opera.) Az én tanuláshoz optimális időszakban levő (?) agyam föl is szívja minden védekező mechanizmus ellenére, mint egy szivacs. Kész, Esmeralda jött, nem látott és győzött. Még mindig ott motoszkál a fejemben, vajon mi történhet legközelebb? Hiszen véletlenül pont a legjobb résznél fogyott el az a 35 perc. És mert olyan jó nézni, ahogy mások szenvednek. De, hogy addig se szomorkodjon, aki alig bír még egyet aludni a következő részig, annak bekonferálják a Híreket a koszovói szükségállapotról.

–*J. Showfőző*

L.B.! Elhinnéd, hogy mi, a párizsit?
Ez nem volt szép tőled. Neked még
akkor sem adunk ingyen ásványvizet,
ha megengeded! *–a büfések*

Minden kedves olvasónknak üzenjük,
hogy most már nem csak a cikkekkkel,
véleményekkel, de az apróhirdetések-
kel is fordulhatnak hozzánk.

July, Timi! Ismeritek azt Karinthy-
tól, hogy *Lógok a szeren?*

Sem utódja, sem boldog őse... Réka!
Rajta vagyok még a fekete listádon?

Fregatt Diáklap

1999. április

Megjelenik a Fazekas Mihály Gimnáziumban
mindenféle időpontban és mindenféle betűkkel.

DÖK	Lukács Árpád
Spleen	Rózsa Dávid
Látástól vakuzásig	R.E.G.
Mi folyik a	Peter Taylor
Hé haver	Thomas
Brood War	Djurec Imre
Lelki tanácsadás	Béky Bence
Emlékezetfejlesztés	Alibaba
Gatwick titka	Jerikó
Kutyavilág	Perity Ilona
Feledés	Bernáth Andi
A parkettről	Számadó Júlia
A Bíborkó	Török Zsuzsanna
IKSZ-akták	Bernáth Andi
F-Hírek	Dunkel Petra
Tudományos rovat	Perity Ilona
Napló	Rózsa Dávid
Színház	Költő András
Képek	Kerekes Anita
Felelős szerkesztő	Szabó Péter
Felelős kiadó	dr. Jóvér Béláné